

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 19 november 2013

Portefeuillehouder(s) : Wethouder C.J. van Tuijl

Portefeuille(s) : Onderwijs en onderwijshuisvesting

Contactpersoon : C. de Heer

Tel.nr. : 06-22664707

E-mailadres : heer.c@woerden.nl

Gemeente Woerden

13R.00376

Onderwerp:

Leerplichtjaarverslag 2012-2013

Kennisnemen van:

Leerplichtjaarverslag 2012-2013

Inleiding:

Jaarlijks brengen wij u verslag uit over het in het laatst afgesloten schooljaar in de gemeente gevoerde beleid over de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht, en de resultaten daarvan. Het verslag van het schooljaar 2012-2013 is een integraal onderdeel van het jaarverslag voor de vijf gemeenten in het Noordwesten van de provincie: De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.

Dit is het eerste jaarverslag van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 door het team Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Utrecht Noordwest (verder RBL.) Het team RBL is op 1 januari 2013 van start gegaan als onderdeel van de gemeentelijk organisatie van Woerden. Het jaarverslag heeft dus voor een gedeelte van het schooljaar – 1 augustus 2012 tot 1 januari 2013 – betrekking op de uitvoering van de leerplicht in en door de vijf gemeenten afzonderlijk.

Het leerplichtjaarverslag geeft een cijfermatige verantwoording van de inspanningen op het terrein van de leerplicht in het schooljaar 2012-2013 en een beschrijving van de verschillende soorten werkzaamheden van onze leerplichtambtenaren of leerplichtconsulenten.

Over de uitvoering van de RMC-wet (voortijdige schoolverlaters) doen wij jaarlijks voor 1 december afzonderlijk verslag in de zogenoemde RMC – effectrapportage. De RMC –effectrapportage bestrijkt de periode 1 oktober tot en met 30 september. Onze effectrapportage voor het Noordwesten van de provincie wordt samengevoegd met de andere drie subregio's van de RMC regio Utrecht (WGR-regio 19). Dit is een rechtstreekse rapportage aan het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap.

Kernboodschap:

1. In Woerden was het aantal leerplichtige kinderen (5 tot en met 17 jaar) in de verslagperiode plus minus 8.700.

2. In het schooljaar 2012-2013 zijn voor Woerden, 273 verzuimmeldingen opgepakt. Hiervan waren 15 meldingen van absoluut verzuim en 258 meldingen relatief verzuim. Bij absoluut verzuim staan kinderen niet op een school ingeschreven. Bij relatief verzuim zijn kinderen wel ingeschreven maar spijbelen ze. Dit kan zijn door extra vakantie (luxeverzuim: 14 meldingen) of om sociale, medische, onderwijskundige of andere redenen (signaal verzuim: 244 meldingen in 2012 - 2013.) Meer cijfers in het leerplichtjaarsverslag.
3. In het schooljaar 2012 – 2013 zijn bij leerlingen uit Woerden 10 HALT - maatregelen getroffen. Onze leerplichtambtenaren hebben 13 processen-verbaal opgemaakt wegens vermoedelijk ongeoorloofd verzuim.
4. De inzet van de leerplichtambtenaren om alle kinderen en jongeren op school te houden, wordt onverminderd voortgezet in het RBL. De samenwerking met de scholen voor voortgezet onderwijs is intensiever geworden met spreekuren op de meeste scholen. Vooral de overstap van het vmbo naar het middelbaar beroepsonderwijs houden wij scherp in de gaten.
5. Het is belangrijk dat scholen verzuim goed gaan of blijven melden. Het RBL kan dan vroegtijdig contact opnemen en op zoek gaan naar de mogelijke oorzaken. Bij beginnend verzuim is meestal meer resultaat te behalen dan als de uitval al langer duurt en de problemen vaak al groter zijn geworden.
6. Vooral jongeren die overstappen naar een andere school zijn kwetsbaar. Het RBL controleert of ze na de zomervakantie op de nieuwe school aanwezig zijn. Soms blijkt al snel dat de schoolkeuze niet goed was. De leerplichtambtenaar kan adviseren en ondersteunen bij een overstap naar een andere opleiding.
7. Op de basisscholen is er veel minder verzuim, maar als kinderen verzuimen is er meestal wat meer zorg nodig. Dan is het belangrijk dat de leerplichtambtenaar en school samen met de ouders zoeken naar de juiste ondersteuning voor de leerling.
8. Bij alle inspanningen van de leerplichtambtenaren wordt altijd eerst in de vrijwillige sfeer en met zorg naar oplossingen gezocht voordat gevraagd wordt een HALT - maatregel te treffen en/of proces-verbaal opgemaakt. Ons motto is: Zacht als het kan en hard als het moet!
9. Het aantal jongeren dat zonder diploma de school verlaat daalt nog steeds. De resultaten van het schooljaar 2012-2013 worden begin 2014 door het ministerie bekend gemaakt. De daling komt deels omdat er weinig werk te vinden is voor jongeren en ze dan maar weer naar school gaan of op school blijven. Onze inspanningen en die van het onderwijs helpen daar ook bij. Dit is overigens geen reden om achterover te leunen. Bij de start van het nieuwe schooljaar komen scholen en leerplichtambtenaren snel in actie om na te gaan of alle kinderen en jongeren op school terugkeren. En het hele jaar door wordt elke verzuimmelding binnen vijf werkdagen opgepakt.
10. In het leerplichtjaarsverslag staat een weergave van de acties die door de leerplichtambtenaren zijn ondernomen in het afgelopen schooljaar: voor en na de vorming van het RBL. Door de samenvoeging van registratiesystemen van de vijf gemeenten zijn de genoemde aantallen nog niet geheel betrouwbaar. Daardoor is een vergelijking met voorgaande jaren niet goed mogelijk. Desondanks geeft het leerplichtjaarsverslag een betrouwbaar beeld van de praktijk. Om dit te bewerkstelligen is het vaststellen en aanbieden van dit leerplichtjaarsverslag wel met ruim een maand vertraagd.

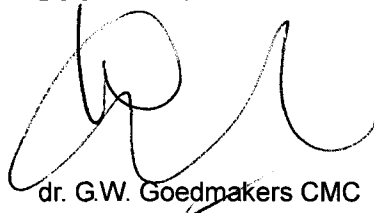
Vervolg:

NVT

Bijlagen:

1. Leerplichtjaarsverslag 2012-2013 (nr. 13i.04357)
 2. Leerplichtjaarsverslag 2011-2012 (nr. 12i.03880)
-

De secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Jaarverslag Leerplicht

2012 - 2013

Gemeenten De Ronde Venen,

Stichtse Vecht, Montfoort,

Oudewater en Woerden

Regionaal Bureau Leerplicht/RMC UTRECHT Noordwest

Oktober 2013

Voorwoord

Op 1 januari 2013 is het Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest (RBL) van start gegaan. De Leerplichtwet en RMC wet wordt voor de gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Montfoort, Oudewater en Woerden uitgevoerd door een team van 15 mensen vanuit de gemeente Woerden.

Na bijna een jaar kan ik met trots constateren dat het team goed op de rails staat met deskundigheid en betrokkenheid bij de medewerkers hoog in het vaandel. Na enige aanloopmoeilijkheden en kinderziektes is het team nu volledig operationeel voor alle leerplichtige kinderen (tussen 5 en 18 jaar) in onze gemeenten en voor de jongeren tussen de 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie.

Alle jongeren hebben recht op een goede toekomst waarin ze sociaal en economisch zelfstandig de wereld van de volwassenen instappen. Ouders zijn daarvoor als eerste verantwoordelijk. Scholen en andere instanties steunen ouders en jongeren hierbij. Ook de gemeente heeft een belangrijke rol en de Leerplichtwet is een goed hulpmiddel. Met een sluitende registratie hebben we alle jongeren in beeld en ondersteunen we jongeren op weg naar een diploma en werk. Soms met enige dwang, maar meestal met de juiste zorg in samenspraak met de ouders en andere partners.

Het jaarverslag van 2012-2013 geeft de resultaten van de uitvoering van de Leerplichtwet, waarbij het eerste deel van het jaar (augustus – december 2012) uitgevoerd is in de afzonderlijke gemeenten en het tweede deel van het jaar (januari – juli 2013) in het Regionaal Bureau Leerplicht. Ook de resultaten in het kader van de RMC wet worden gepresenteerd.

Ik wens u veel leesplezier!!

C. van Tuijl
Wethouder onderwijs
Gemeente Woerden

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding	4
2. Missie en visie	4
- De landelijke missie en visie	
- De missie en visie van het RBL	
- Taken	
3. Basisgegevens	5
- Aantal kinderen en jongeren	
- Primair onderwijs	
- Voortgezet onderwijs	
- Middelbaar beroepsonderwijs	
4. Resultaten Leerplicht	7
- De Ronde Venen	
- Montfoort	
- Oudewater	
- Stichtse Vecht	
- Woerden	
5. Resultaten RMC	13
6. Overige activiteiten	14
Bijlagen:	
A. Algemene informatie Leerplichtwet 1969	16
B. RMC / Voorkomen van voortijdig schoolverlaten	19
C. Toelichting vrijstellingen	20
D. Omschrijving begrippen	21
E. Voorbeelden uit de praktijk	22

1. Inleiding

Dit is het eerste jaarverslag van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 door het Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Utrecht Noordwest (de gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Montfoort, Oudewater en Woerden). De periode, waarop de cijfers betrekking hebben, loopt gelijk aan het schooljaar van 1 augustus 2012 tot en met 31 juli 2013.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet (zie bijlage 1) en heeft daarvoor leerplichtconsulenten aangesteld. Dit jaarverslag geeft een cijfermatige verantwoording van de inspanningen op het terrein van de leerplicht in het schooljaar 2012-2013 en een beschrijving van de verschillende soorten werkzaamheden van de leerplichtconsulenten.

Over de uitvoering van de RMC wet (voortijdige schoolverlaters) wordt afzonderlijk verslag gedaan in de RMC effectrapportage die over de periode van 1 oktober tot en met 30 september wordt vastgesteld. Dit gebeurt jaarlijks uiterlijk 1 december en wordt samengevoegd met de andere subregio's van de RMC regio Utrecht (regio 19). Dit is een rechtstreekse rapportage aan het Ministerie van OCW. Zie ook bijlage B.

Het team van het RBL bestaat uit leerplichtconsulenten en opleidingsadviseurs MBO, met ondersteuners voor administratieve applicatiebeheer en een teammanager. Totale formatie is bij aanvang van het RBL is 10,4 fte, waarmee een formatiebesparing van 1,3 fte gerealiseerd is t.o.v. de situatie bij de 5 gemeenten daarvoor. Alle leerplichtconsulenten zijn tevens Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA).

Dit verslag is het eerste jaarverslag dat deels in de jaarplanning van het RBL valt. Voor het RBL is een jaarplan 2013 opgesteld en wordt een meerjarenbeleidsplan 2014 – 2016 aan het eind van 2013 vastgesteld. De leerplichtwet verplicht tot verslaglegging per schooljaar.

2. Missie en Visie

De landelijke missie en visie

Het realiseren van een geïntegreerde aanpak voor schoolverzuim en schooluitval van leerlingen van 5 tot 23 jaar is door het kabinet als speerpunt gemaakt. Het doel is een landelijke reductie halvering tot maximaal 25.000 nieuwe schoolverlaters in 2016. Dat moet worden bereikt door:

- extra aandacht voor soepele overgang vmbo - mbo;
- betere loopbaanoriëntatie, studiekeuze en begeleiding;
- meer en betere zorg op school;
- aantrekkelijker onderwijs, met sport en cultuur;
- meer ruimte voor vmbo-scholieren die het best leren met hun handen;
- meer maatwerktrajecten.

Het doel is dat alle jongeren het hoogst haalbare niveau bereiken en zoveel mogelijk in een ononderbroken ontwikkelingslijn. Dit met een aanpak 'zacht als het kan' en 'hard als het moet'.

De missie en visie van het RBL

Binnen dit landelijke speerpunt draagt het RBL actief bij aan het beschermen van het recht op onderwijs. Daarbij worden de volgende uitgangspunten bij het tegengaan van voortijdig schoolverlaten gehanteerd:

- Zo veel mogelijk jongeren behalen een startkwalificatie
 - passend onderwijs voor elke leerling;

- soms is leren en werken op een passende arbeidsplek het maximaal haalbare voor een jongere.
- **Betere naleving van de Leerplichtwet**
 - doortastende verzuimaanpak;
 - probleemanalyse van jongere op gebied van onderwijs/thuissituatie, werk en vrijetijdsbesteding;
 - steun waar nodig, maar niet vrijblijvend (soms moet een oplossing geforceerd worden);
 - effectieve justitiële aanpak.
- **Integrale benadering**
 - nauwe samenwerking met alle betrokkenen;
 - adequate doorverwijzing indien nodig naar jeugdhulpverlening.

Taken

De kerntaak van leerplicht/RMC is het terugdringen van verzuim en voorkomen van schoolverlaten. Dit kan alleen als de school in een vroeg stadium het verzuim signaleert, registreert en analyseert.

In eerste instantie pakt de school beginnend schoolverzuim aan. Leidt dit niet tot voldoende resultaat, dan schakelt de school leerplicht/RMC in. De leerplichtconsulent overlegt met de school voor welke oplossingsrichting wordt gekozen.

De taken van de leerplichtconsulent kunnen in een vijftal functies worden weergegeven:

- een controlerende functie (toezien op naleving van de Leerplichtwet);
- een registrerende functie (administratie en analyse);
- een preventieve functie (adviesing/ voorlichting/ ingrijpen bij verzuim en voortijdig schoolverlaten);
- een curatieve functie (hulpverlening/verwijzing, probleemanalyse/oplossingsstrategie en bemiddeling);
- een justitiële functie (het opmaken van een proces-verbaal bij (aanhoudend) verwijtbaar gedrag van ouders / verzorgers en/ of leerling).

3. Basisgegevens

Aantallen kinderen en jongeren

In het werkgebied van het RBL zijn in totaal 40.674 kinderen en jongeren in de leeftijd van 5 tot 23 jaar ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie. Daarvan zijn 30.565 kinderen leerplichtig.

Verdeling van de aantallen over de vijf gemeenten

CBS peildatum 1-1-2012	De Ronde Venen	Montfoort	Oudewater	Stichtse Vecht	Woerden	Totaal
5 – 15 jarigen	6.328	2.194	1.478	8.485	7.479	25.964
16 – 17 jarigen	1.143	368	265	1.576	1.249	4.601
leerplichtigen	7.471	2.562	1.743	10.061	8.728	30.565
18 – 22 jaar	2.472	798	577	3.422	2.840	10.109
Totaal 5 - 22 jaar	9.943	3.360	2.320	13.483	11.568	40.674

Primair Onderwijs

Vrijwel alle leerplichtige kinderen tot 12 jaar bezoeken de scholen voor Primair Onderwijs, meestal binnen de gemeente waar ze zijn ingeschreven. Dat zijn 89 locaties in de hele regio.

Een kleine groep kinderen bezoekt het speciaal basisonderwijs, meestal binnen de eigen regio. De scholen voor Speciaal Basis Onderwijs (SBO) die het meeste bezocht worden, zijn:

- SBO De Vijverhof in Breukelen;
- SBO De Keerking in Woerden;
- SBO Het Klaverblad in Maarssen;
- SBO De Dolfijn in Uithoorn (buiten de regio).

In de regio zijn geen clusterscholen*. Leerlingen met een REC indicatie volgen daarom onderwijs op een grotere afstand. De meeste REC voorzieningen liggen aan de oostkant van Utrecht.

*Het speciaal onderwijs valt onder de Regionale Expertise Centra (REC). In deze REC's worden kennis en deskundigheid van de speciale scholen in de regio gebundeld.

De REC's zijn onderverdeeld naar 4 onderwijsclusters:

- cluster 1 (expertisecentrum voor kinderen met visuele beperkingen);
- cluster 2 (expertisecentrum voor kinderen met communicatieve functiebeperkingen zoals gehoor-, taal- en/of spraakproblemen);
- cluster 3 (expertisecentrum voor kinderen met een verstandelijke en/of lichamelijke functiebeperking);
- cluster 4 (expertisecentrum voor kinderen met psychiatrische of gedragsstoornissen).

Voortgezet Onderwijs

De meeste leerplichtige kinderen van 12 tot 18 jaar bezoeken de scholen voor Voortgezet Onderwijs. Een gedeelte van hen gaat naar scholen voor Voortgezet Onderwijs buiten de regio, waaronder Amstelveen, Uithoorn, Aalsmeer, Hilversum, Utrecht en Gouda.

De scholen voor Voortgezet Onderwijs in de regio zijn:

- Het Veenlanden College (vmbo – havo – vwo);
- Het Wellant College (vmbo);
- Het Broeckland College (vmbo);
- De Rientjes Mavo (vmbo/tl (theoretische leerweg));
- Niftarlake College (vmbo/tl – havo- vwo);
- Regionale Scholengemeenschap Broklede (havo-vwo);
- Het Kalsbeek College (vmbo – havo – vwo);
- Het Minkema College (vmbo – havo – vwo).

Verder is de praktijkschool Futura College in Woerden gehuisvest en is er een school voor particulier onderwijs Het Vecht College voor vmbo/tl – havo - vwo in Breukelen.

Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO)

Vanaf 16 jaar bezoekt ongeveer de helft van de 16 tot 22 jarigen het Middelbaar Beroeps Onderwijs. De belangrijkste ROC's zijn:

- ROC Midden Nederland;
- ROC van Amsterdam;
- ID College;
- MBO Utrecht (voorheen Amarantis);
- Mbo's in Amsterdam en Hilversum (voorheen Amarantis).

Daarnaast zijn er veel vakscholen zoals Nimeto, Grafisch Lyceum, Groenhorst College, enz.

4. Leerplicht resultaten

Generatie gegevens

Het RBL is gestart met omzetting van de gegevens vanuit de afzonderlijke gemeenten naar een volledig samengevoegd leerling registratiesysteem per 1 januari 2013. Dit was een ingewikkelde migratie vanuit verschillende systemen waarin voorheen ook op verschillende manieren werd geregistreerd. Er is het uiterste gedaan om betrouwbare cijfers te genereren.

Alle gemeenten behalve De Ronde Venen werkten voor de opzet van het RBL met het registratiesysteem Key2Onderwijs. De Ronde Venen werkte met het leerlingvolgsysteem LBA. Dit systeem kent andere codes dan Key2Onderwijs. Het letterlijk overnemen van de codes bleek technisch onmogelijk. Het is daarom denkbaar dat enkele cijfers niet in de conversie zijn meegenomen. M.n. bij het aantal HALT-straffen en processen-verbaal lijkt dit aantal te laag in de telling, omdat dit aantal opgemaakte justitiële documenten voorgaande jaren aanzienlijk hoger lag.

Stichtse Vecht werkte voorheen ook met het huidige systeem, Key2Onderwijs. Echter, er werd gewerkt met een andere indeling en andere codes om bepaalde zaken te registreren. Dit verklaart waarom sommige zaken een opmerkelijk laag aantal kennen. Met de nieuwe manier van registreren zal dit voor de volgende jaren ondervangen zijn.

Concluderend kunnen we stellen dat de cijfergeneratie voor dit jaar nog zijn beperkingen heeft gehad. Het bleek technisch gezien lastig om alle codes en velden van het systeem uniform te krijgen. Daarnaast hadden de diverse collega's zich een eigen werkwijze aangemeten, waardoor er heel makkelijk verschillen in registratie konden ontstaan.

Met externe hulp en de juiste inspanningen wordt een zo betrouwbaar mogelijk resultaat gegeven. Er zijn duidelijk verschillen te zien in de gemeenten onderling. Sommige waarden roepen nog enige vragen op en moeten met passende voorzichtigheid aangenomen worden.

Hierdoor zijn de huidige resultaten niet goed vergelijkbaar met de voorgaande jaren. Voor het komende schooljaar zullen de resultaten aan betrouwbaarheid winnen.

Afhandelingen

In de afhandeling van meldingen staat de aandacht voor zorg altijd voorop. In het onderzoek rond meldingen worden scholen, ouders en zo nodig andere partners betrokken.

Bij verzuimbehandelingen volgen meestal afsprakenbrieven en waarschuwingsgesprekken. In de juridische sfeer worden ook Halt straffen opgelegd of proces-verbaal opgemaakt. Deze staan apart vermeld.

Indien blijkt dat de situatie van het kind zorgwekkend is, kan de leerplichtambtenaar een zorgmelding doen bij Bureau Jeugdzorg en de leerling zonodig melden in de Verwijsindex Risico Jongeren (VIR). Doel van melding in de VIR is dat hulpverlenende instanties beter gaan samenwerken.

Voorbeelden

Ter illustratie zijn in bijlage E enkele voorbeelden beschreven van casussen die zich het afgelopen jaar hebben voorgedaan.

De Ronde Venen

Aantal leerplichtige kinderen: 7.471

Aantal leerlingen met verzuimdossier per soort verzuim

Schoolsoort	Signaal verzuim	Absoluut verzuim	Luxe verzuim
PO	4		4
VO	87	1	4
MBO	89	10	1
(V)SO	4		3
Totaal	184	11	12

Aantal ingediende aanvragen voor vrijstelling per wetsartikel

Art. 3b (laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject)	Art. 5a (psychische/lich amelijke ongeschiktheid)	Art.5b (bezwaren tegen richting onderwijs)	Art.5c (onderwijs in het buitenland)	Art.11g (gewichtige omstandig- heden)	Art.15 (kwalificatie plichtige geniet voldoende ander onderwijs)
	6	1	3		

Aantal meldingen schorsing/verwijdering

Schoolsoort	Schorsing	Verwijdering
PO		
VO	6	
MBO		1
(V)SO	3	2
Totaal	9	3

Aantal verzoeken om bemiddeling/advies/informatie

Schoolsoort	Bemiddeling / advies / informatie
PO	15
VO	32
MBO	12
(V)SO	7
Totaal	66

Aantal ingediende strafmaatregelen

Schoolsoort	HALT-straf	Proces-verbaal
PO		1
VO	2	2
MBO	1	
(V)SO		
Totaal	3	3

Montfoort

Aantal leerplichtige kinderen: 2.562

Aantal leerlingen met verzuimdossier per soort verzuim

Schoolsoort	Signaal verzuim	Absoluut verzuim	Luxe verzuim
PO			1
VO	34		
MBO	20	4	
(V)SO			
Totaal	54	4	1

Totaal aantal ingediende aanvragen voor vrijstelling per wetsartikel

Art. 3b (laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject)	Art. 5a (psychische/lich amelijke ongeschiktheid)	Art.5b (bezwaren tegen richting onderwijs)	Art.5c (onderwijs in het buitenland)	Art.11g (gewichtige omstandig- heden)	Art.15 (kwalificatie plichtige geniet voldoende ander onderwijs)
			1		2

Aantal meldingen schorsing/verwijdering

Schoolsoort	Schorsing	Verwijdering
PO	2	
VO	7	
MBO		
(V)SO		
Totaal	9	

Aantal verzoeken om bemiddeling/advies/informatie

Schoolsoort	Bemiddeling / advies / informatie
PO	5
VO	15
MBO	10
(V)SO	1
Totaal	31

Aantal ingediende strafmaatregelen

Schoolsoort	HALT-straf	Proces-verbaal
PO		
VO	3	
MBO		
(V)SO		
Totaal	3	

Oudewater

Aantal leerplichtige kinderen: 1.743

Aantal leerlingen met verzuimdossier per soort verzuim

Schoolsoort	Signaal verzuim	Absoluut verzuim	Luxe verzuim
PO			8
VO	15		
MBO	15	2	
(V)SO			
Totaal	30	2	8

Totaal aantal ingediende aanvragen voor vrijstelling per wetsartikel

Art. 3b (laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject)	Art. 5a (psychische/lich amelijke ongeschiktheid)	Art.5b (bezwaren tegen richting onderwijs)	Art.5c (onderwijs in het buitenland)	Art.11g (gewichtige omstandig- heden)	Art.15 (kwalificatie plichtige geniet voldoende ander onderwijs)
	1		3		1

Aantal meldingen schorsing/verwijdering

Schoolsoort	Schorsing	Verwijdering
PO	1	
VO	1	
MBO		
(V)SO		
Totaal	2	

Aantal verzoeken om bemiddeling/advies/informatie

Schoolsoort	Bemiddeling / advies / informatie
PO	9
VO	8
MBO	3
(V)SO	1
Totaal	21

Aantal ingediende strafmaatregelen

Schoolsoort	HALT-straf	Proces-verbaal
PO		1
VO	1	1
MBO	2	
(V)SO		
Totaal	3	2

Stichtse Vecht

Aantal leerplichtige kinderen: 10.061

Aantal leerlingen met verzuimdossier per soort verzuim

Schoolsoort	Signaal verzuim	Absoluut verzuim	Luxe verzuim
PO	28	1	21
VO	104	10	23
MBO	93	14	
(V)SO		1	
Totaal	225	26	44

Aantal ingediende aanvragen voor vrijstelling per wetsartikel

Art. 3b (laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject)	Art. 5a (psychische/lich amelijke ongeschiktheid)	Art.5b (bezwaren tegen richting onderwijs)	Art.5c (onderwijs in het buitenland)	Art.11g (gewichtige omstandig- heden)	Art.15 (kwalificatie plichtige geniet voldoende ander onderwijs)
	2				

Aantal meldingen schorsing/verwijdering

Schoolsoort	Schorsing	Verwijdering
PO	5	2
VO	12	
MBO		
(V)SO		1
Totaal	17	3

Aantal verzoeken om bemiddeling/advies/informatie

Schoolsoort	Bemiddeling / advies / informatie
PO	24
VO	46
MBO	32
(V)SO	8
Totaal	110

Aantal ingediende strafmaatregelen

Schoolsoort	HALT-straf	Proces-verbaal
PO		1
VO	2	4
MBO		1
(V)SO		1
Totaal	2	7

Woerden

Aantal leerplichtige kinderen: 8.728

Aantal leerlingen met verzuimdossier per soort verzuim

Schoolsoort	Signaal verzuim	Absoluut verzuim	Luxe verzuim
PO	12		9
VO	174	6	5
MBO	57	9	
(V)SO	1		
Totaal	244	15	14

Aantal ingediende aanvragen voor vrijstelling per wetsartikel

Art. 3b (laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject)	Art. 5a (psychische/lich amelijke ongeschiktheid)	Art.5b (bezwaren tegen richting onderwijs)	Art.5c (onderwijs in het buitenland)	Art.11g (gewichtige omstandig- heden)	Art.15 (kwalificatie plichtige geniet voldoende ander onderwijs)
1	5	5	4	6	4

Aantal meldingen schorsing/verwijdering

Schoolsoort	Schorsing	Verwijdering
PO	9	
VO	37	2
MBO	1	2
(V)SO	2	
Totaal	49	4

Aantal verzoeken om bemiddeling/advies/informatie

Schoolsoort	Bemiddeling / advies / informatie
PO	73
VO	63
MBO	36
(V)SO	1
Totaal	173

Aantal ingediende strafmaatregelen

Schoolsoort	HALT-straf	Proces-verbaal
PO		3
VO	9	9
MBO	1	1
(V)SO		
Totaal	10	13

5. RMC resultaten

Aantal jongeren 18 – 23 jaar:

De Ronde Venen	2.472
Montfoort	798
Oudewater	577
Stichtse Vecht	3.422
Woerden	2.840

De RMC medewerkers bieden ondersteuning en advies aan jongeren tussen 18 en 23 jaar, die geen schoolinschrijving hebben en nog geen startkwalificatie behaald hebben. Soms komen de jongeren zelf met een vraag als ze weer terug willen naar school. Daarnaast stuurt de gemeente jaarlijks brieven met een uitnodiging voor een gesprek en worden er zo nodig huisbezoeken afgelegd om jongeren in beeld te krijgen. Vanuit het wettelijk kader kunnen jongeren niet gedwongen worden om naar school te gaan en beslissen ze zelf of ondersteuning van de gemeente gewenst is (zie bijlage B).

Aansluitend hieraan gaat er veel aandacht naar de jongeren boven de 18 jaar die nog wel op school zitten. De MBO scholen melden het verzuim van de leerlingen boven de 18 jaar op dezelfde manier als bij de overige leerlingen en de RMC medewerkers behandelen dit verzuim zoveel mogelijk op dezelfde manier om de jongeren hun opleiding te laten afmaken.

Resultaat actief benaderde jongeren	De Ronde Venen	Stichtse Vecht	Woerden, Montfoort Oudewater	TOTAAL
Start nieuwe opleiding	21	17	11	49
Start werk en opleiding	4	5	2	11
Werk > 12 uur	5	13	9	27
Nog in begeleiding	-	6	11	17
Verwezen hulpverlening / UWV / SOZA	8	6	2	16
Geen dagbesteding na traject	8	-	2	10
Verhuisd	4	2	1	7
Verzuimbegeleiding Incl. waarschuwingsbrieven	39	60	45	144
Onbekend / geen reactie	16	17	7	40
Wil geen bemiddeling (meer)	-	-	1	1
Overig	4	8	8	20
Totaal	109	134	99	342

In de overzichten zijn alleen de meldingen opgenomen waarbij bij navraag bleek dat er actie van RMC nodig was. De meldingen waarbij (nog) geen actie nodig was, hebben vaak administratief wel tijd gekost.

Het aantal leerlingen is geteld, vaak zijn er per leerling meerdere verzuimmeldingen.

Tot 1-1-2013 is bij de tellingen uitgegaan van de leeftijd op 1 augustus 2012. Jongeren die op die datum geen 18 jaar waren, zijn hier niet meegeteld maar opgenomen in de telling van de kwalificatieplichtigen, ook als zij in de loop van het schooljaar wel 18 jaar zijn geworden en zij feitelijk zijn begeleid door de MBO-opleidingsadviseur. Vanaf 1-1-2013 is uitgegaan van de feitelijke leeftijd op de datum van verzuim of voortijdig schoolverlaten.

6. Overige activiteiten

De leerplichtconsulenten en opleidingsadviseurs MBO hebben hierbij en daarnaast nog enkele andere activiteiten uitgevoerd.

- Zorgadviesteams (ZAT's)

De leerplichtambtenaren hebben zitting in Zorg Advies Teams (ZAT's) op het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Hierin worden jongeren besproken die zorgwekkend gedrag vertonen. Dit multidisciplinair overleg wordt op elke schoollocatie zo'n zes keer per schooljaar gehouden.

- Onderwijsconsulenten

De leerplichtconsulenten hebben een aantal keren een onderwijsconsulent ingeschakeld. Onderwijsconsulenten zijn ingesteld door het Ministerie van Onderwijs en helpen met het zoeken naar oplossingen voor moeilijk plaatsbare leerlingen en thuiszitters.

- Spreekuur

Op een aantal scholen voor Voortgezet Onderwijs houden de leerplichtconsulenten een preventief spreekuur. Voor het spreekuur worden door de school beginnende verzuimers aangemeld: leerlingen die te vaak te laat komen en/of af en toe spijbelen. School en leerplicht laten zo gezamenlijk blijken dat ze de leerlingen goed in de gaten houden. Signalen dat meer zorg voor de leerling gewenst is, kunnen in een vroeg stadium worden opgepakt.

- Ziekte verzuim

De leerplichtconsulenten hebben geregeld te maken gehad met leerlingen die (te) vaak en (te) lang worden ziek gemeld. Het is belangrijk dat de school tijdig de schoolarts inschakelt. Deze kan beoordelen of de leerling in staat is om naar school te komen en eventueel hulp inschakelen. De schoolarts kan ook indicaties afgeven, bijvoorbeeld voor het schoolmijdersproject van Altrecht.

- Luxe verzuim

Rond de schoolvakanties zijn dit schooljaar heel beperkt prikacties gehouden om luxe verzuim te achterhalen. Komend jaar zullen de leerplichtconsulenten deze weer meer gaan uitvoeren. Uiteraard kunnen de scholen het altijd melden als ouders zonder toestemming extra verlof voor hun kinderen nemen. De scholen wetende leerplichtconsulenten goed te vinden.

- Dag van de Leerplicht

De 'Dag van de Leerplicht' is op donderdag 21 maart 2013 gehouden. De wethouders van de vier gemeenten hebben samen met de leerplichtconsulent enkele basisscholen bezocht en de praktijkschool Futura College. Op de basisscholen is met de kinderen van groep 7 en 8 een quiz gehouden met vragen over leerplicht. De leerlingen deden hier enthousiast aan mee.

- Melden SVB

Sinds enige tijd kunnen leerplichtconsulenten hardnekkig schoolverzuim van 16- en 17-jarigen melden bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De kinderbijslag van de ouders wordt dan ingetrokken. Van deze bevoegdheid, die wordt ingezet als andere handhavingsmiddelen zijn uitgeput, is dit schooljaar voor het eerst gebruik gemaakt. Onderzoek naar het melden van schoolverzuim bij de SVB was tevens een afstudeeropdracht van een studente van de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening van de Hogeschool Leiden. Deze opdracht heeft ze bij het RBL verricht.

Definitie leerplicht en kwalificatieplicht

Alle kinderen en jongeren die in Nederland wonen, zijn vanaf hun vijfde jaar leerplichtig: ze moeten dan verplicht naar school. Ze zijn 'volledig leerplichtig' tot en met het schooljaar waarin ze 16 jaar worden.

Totdat jongeren 18 jaar zijn, zijn ze 'kwalificatieplichtig'. Dat betekent dat ze verplicht een opleiding moeten volgen tot ze een startkwalificatie behaald hebben. Dit hoeft niet in de vorm van volledig dagonderwijs, maar kan ook uit een combinatie van leren en werken bestaan.

Uitgangspunten van de Leerplichtwet

Uitgangspunt van de wet is dat er voor iedere jongere een passend onderwijsaanbod moet zijn. Daar tegenover staat de verplichting voor de jongeren om gebruik te maken van het onderwijsaanbod.

Handhaving van de Leerplichtwet houdt in dat de leerplichtconsulent erop toeziet dat iedere leerplichtige jongere in de gemeente bij een school staat ingeschreven en ook daadwerkelijk naar school gaat. Gebeurt dit niet, dan worden de jongeren en/of ouders ter verantwoording geroepen en indien nodig kunnen er sancties worden opgelegd. In de memorie van toelichting van de Leerplichtwet staat dat handhaving vooral het karakter moet dragen van maatschappelijke zorg, en minder dat van justitieel optreden. De leerplichtconsulent neemt niet de zorg voor het kind over. Ouders en school (en/of hulpverlening) zijn en blijven hiervoor primair verantwoordelijk.

Uitvoering

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Zij wijzen daarvoor een (of meerdere) leerplichtconsulenten aan. Deze leerplichtconsulenten worden beëdigd door de burgemeester (Leerplichtwet artikel 16, lid 1 en 2).

Taken en rollen die voortvloeien uit de Leerplichtwet

- **De jongere** in de leeftijd van 5 tot en met 16 jaar moet ingeschreven staan op een school en deze school ook daadwerkelijk bezoeken. Vanaf 16 tot 18 jaar zijn de jongeren kwalificatieplichtig. Ongeoorloofd schoolverzuim is niet toegestaan.
- **De ouders** dragen verantwoordelijkheid: zij dienen ervoor te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven en de school bezoekt.
- Vanaf de leeftijd van 12 jaar wordt de leerling zelf medeverantwoordelijk gesteld voor het schoolbezoek. Vanaf 12 jaar kunnen zowel de ouders als de jongere zelf ter verantwoording worden geroepen en kan zowel tegen ouders als tegen de jongere een proces-verbaal worden opgemaakt.
- **De directeur van de school** is verplicht alle in- en uitschrijvingen binnen zeven dagen door te geven aan de gemeente, zodat de leerplichtadministratie actueel blijft. De directeur is wettelijk verplicht verzuim na drie opeenvolgende dagen te melden. Ook zodra een leerling zonder geldige reden 16 uur verzuimt binnen 4 aaneengesloten weken is de school verplicht om het verzuim te melden. De scholen voor VO en MBO zijn verplicht om verzuim te melden via het digitale verzuimloket van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). Ook de in- en uitschrijvingen lopen via dit loket van DUO en niet meer rechtstreeks aan de gemeente.
- **De leerplichtconsulent** draagt zorg voor de uitvoering van de Leerplichtwet en heeft vier basistaken:
 1. Het behandelen van verzoeken om extra verlof en ontheffingen/vrijstellingen;
 2. Het verlenen van maatschappelijke zorg aan jongeren van vijf tot achttien jaar ter voorkoming van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten;
 3. Het verrichten van justitiële afhandelingen volgens de Leerplichtwet. De leerplichtconsulenten zijn Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA);
 4. Het ondersteunen en (mede) ontwikkelen van beleid en het geven van voorlichting.

De leerplichttaak is onder te verdeling in 3 delen: preventief, curatief en repressief.

Preventief

De leerplichtconsulent neemt deel aan de zorgadviesteams (ZAT's) van de scholen voor Voortgezet Onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs. Daar waar problemen zich voordoen, is het van belang snel te reageren. In de ZAT's worden problemen rond leerlingen gesignaleerd en besproken met verschillende partijen, te weten de school, maatschappelijk werk, politie, arts of verpleegkundige, ambulant begeleider van het speciaal onderwijs en leerplichtconsulent. Het geven van voorlichting over de Leerplichtwet en het verstrekken van informatie en advies aan ouders en scholen hoort bij het onderdeel preventie.

Curatief

Na een verzuimmelding stelt de leerplichtconsulent een onderzoek in naar de reden van het verzuim. Doel van de interventie(s) is om de leerling zo snel mogelijk weer op school te krijgen.

Repressief

Als de leerling na herhaalde gesprekken en/of waarschuwingsbrieven blijft verzuimen, maakt de leerplichtconsulent proces-verbaal op.

Een afschrift van het proces-verbaal dat de leerplichtconsulent naar het Ministerie van Justitie zendt, gaat naar de Raad voor de Kinderbescherming. Deze Raad verricht een basisonderzoek naar de gezinssituatie. Soms leidt dat tot het opleggen van een maatregel Hulp en Steun, wat betekent dat de jongere onder toezicht komt te staan van de jeugdreclassering. Doel van het opmaken van een proces-verbaal tegen de jongere is niet zozeer het straffen van de leerling, maar een opening forceren om weer naar school te gaan.

Bij een proces-verbaal luxe verzuim (buiten de schoolvakanties vrije dagen'nemen') doet de Raad voor de Kinderbescherming geen onderzoek.

De interventies van de leerplichtconsulenten zijn divers en weergegeven in het volgende schema.

Samenvattend overzicht van de interventies

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Verzuim

Met de scholen is afgesproken dat gemeld wordt wanneer een leerling begint te verzuimen of regelmatig te laat komt, indien de school weet of vermoedt dat de school zelf geen vat op het verzuim krijgt (sancties van school hebben geen effect). De scholen worden gevraagd om niet te wachten tot de wettelijke termijn van drie aaneengesloten schooldagen of meer dan 16 uur in 4 aaneengesloten weken, om de inzet zo effectief mogelijk te maken.

Wanneer er twijfels zijn over de werkelijke oorzaken bij ziekteverzuim is afgesproken dat de schoolarts wordt ingeschakeld en volgt, indien nodig, een gesprek bij leerplicht.

Signaal verzuim is structureel verzuim en vaak zorgelijk. Veelvuldig te laat komen is ook een vorm van signaal verzuim. Signaal verzuim kan een voorbode zijn van voortijdig schoolverlaten. De school meldt via het verzuimloket het verzuim van de leerling. Leerplicht neemt contact op met de school voor een verzuimoverzicht en om te informeren wat school zelf heeft gedaan om het verzuim te doen stoppen en vraagt naar eventuele bijzonderheden van de leerling.

De leerplichtconsulent nodigt de ouder(s) en leerling binnen twee weken uit voor een gesprek op het stadhuis. Tijdens dit gesprek wordt een analyse gemaakt van het probleem en wordt de reden van het schoolverzuim achterhaald. Er worden mogelijke oplossingen gezocht en afspraken gemaakt met ouders en de leerling. Er kan hulpverlening ingeschakeld worden, zoals het algemeen maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, huisarts of schoolarts. Blijft het schoolverzuim doorgaan en weigeren ouders en/of de jongeren hulp, dan wordt proces-verbaal opgemaakt. Dit kan zowel aan de ouder(s) als aan de jongere van 12 jaar of ouder. Bij een proces-verbaal van een jongere doet de Raad voor de Kinderbescherming altijd een kort onderzoek om een strafadvies te formuleren. Een straf kan verschillende vormen hebben, zoals bijvoorbeeld een jeugdreclasseringmaatregel en/of een leer- of taakstraf.

De signaalmeldingen uit het voortgezet onderwijs vragen vaak intensieve begeleiding. Dit zijn veelal zaken met hulpverlening in het gezin en diverse problemen van zowel de jongere als het gezin. Het kost de leerplichtconsulent veel tijd om met de verschillende partijen te overleggen en op één lijn te komen.

Is er sprake van structureel te laat komen of een andere vorm van matig signaal verzuim, dan kan in eerste instantie een proces-verbaal Halt worden opgemaakt. De jongere en ouders worden dan opgeroepen en de jongere krijgt een leer- werkstraf.

Bemiddeling

Een belangrijke taak van leerplicht /RMC is het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Bemiddeling tussen de jongere (en/of ouders) en de school kan hier een bijdrage aan leveren. Regelmatig benaderen ouders leerplicht/RMC rechtstreeks omdat zij in conflict zijn met school en daar niet goed uitkomen of bijvoorbeeld het niet eens zijn met een verwijzing naar speciaal onderwijs. Ook scholen nemen geregeld contact op met leerplicht om advies te vragen bij een conflictsituatie met ouders, over gedragsproblemen van leerlingen of over procedures van schorsing en verwijdering.

Het RMC

De RMC-wet regelt de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten. De vijf gemeenten Woerden, Oudewater, Montfoort, De Ronde Venen en Stichtse Vecht vormen samen een subregio van RMC regio Utrecht (regio 19). Woerden is coördinatiegemeente voor deze subregio. De gemeente Utrecht is de contact gemeente voor de hele regio. Er zijn 39 RMC regio's in Nederland.

RMC-wet tegen voortijdig schoolverlaten

De RMC -wet is de basis voor het gemeentelijk beleid als het gaat om het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. De RMC-wet bepaalt dat gemeenten alle voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar moeten registreren en dat ze zich moeten inspannen om deze voortijdige schoolverlaters terug te laten keren in het onderwijs, zodat ze alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

De RMC-wet verplicht de gemeente tot het opzetten van een regionaal netwerk van ketenpartners en stelt de gemeente verantwoordelijk voor een registratiesysteem voor meldingen van voortijdig schoolverlaters.

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een kans te maken op duurzaam werk op de arbeidsmarkt.

Activiteiten RMC

De opleidingsadviseur/leerplichtconsulent MBO is het eerste aanspreekpunt bij de gemeente voor de ROC's als het gaat om verzuim, consultatie, bemiddeling en (dreigend) voortijdig schoolverlaten. Het begeleiden van jongeren die de opleiding voortijdig (dreigen te) verlaten zonder startkwalificatie is een hoofdtaak.

De meeste kwalificatieplichtigen zitten op het MBO. De contactpersonen van de opleiding nemen contact op met de gemeente maar het komt ook regelmatig voor dat ouders en leerlingen bellen of mailen. Ook hulpverleners zoeken contact om te overleggen.

Er is een verzuimprotocol met de ROC's met afspraken over het oppakken van verzuimmeldingen. Leerlingen worden uitgenodigd voor een gesprek om de aard van het verzuim te achterhalen. De eerste keer krijgen jongeren regelmatig een waarschuwing. De zwaarte van de waarschuwing is afhankelijk van de problematiek.

De gemeente benadert voortijdig schoolverlaters actief door hen brieven te sturen en zo nodig op huisbezoek te gaan. Afhankelijk van de motivatie en/of problematiek worden jongeren uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek.

Convenant 2012 - 2015

In de periode 2006 – 2011 liep het eerste convenant tussen Ministerie van OCW, scholen en gemeenten om het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters terug te dringen. Na een uitloopjaar is voor de periode 2012 – 2015 een tweede convenant afgesloten om het aantal voortijdige schoolverlaters verder terug te dringen. Voor elke school is een streefcijfer vastgesteld. De VO scholen in onze regio voldoen reeds aan deze streefcijfers. Bij de ROC's is dat nader toegespitst per opleiding. Met name de uitval in MBO 1 is nog vrij hoog.

Bijlage C Toelichting vrijstellingen

De leerplichtconsulent kan vrijstellingen van de leerplicht verlenen op grond van de volgende wetsartikelen:

Artikel 11 van de Leerplichtwet

Artikel 11d. Dit artikel wordt door de leerplichtconsulent gebruikt voor beroep op vrijstelling van geregeld schoolbezoek voor jongeren wegens ziekte. Bijvoorbeeld jongeren die voor een periode zijn opgenomen of een deel van de schooltijd een behandeling volgen.

Artikel 11g. Jongeren die door ander gewichtige omstandigheden verhinderd zijn de school te bezoeken. Er wordt alleen vrijstelling verleend als het gaat om omstandigheden die buiten de wil en invloed van de ouders en/of jongeren liggen. De directeur van de school beslist over aanvragen tot 10 schooldagen per schooljaar. Voor meer dan 10 schooldagen beslist de leerplichtconsulent.

Artikel 15 van de Leerplichtwet

Op grond van bijzondere omstandigheden kan voor kwalificatieplichtigen vrijstelling gegeven worden voor inschrijving aan een school/instelling, als wordt aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

Artikel 3a en 3b van de Leerplichtwet

Het is niet alle jongeren gegeven in het gangbare onderwijstraject een startkwalificatie te halen. Voor hen kan vervangende leerplicht of een speciaal traject een mogelijkheid zijn om het zicht op een startkwalificatie te houden. In de artikelen 3a en 3b van de Leerplichtwet is de vervangende leerplicht voor 14-, 15- en 16-jarigen geregeld.

Artikel 5 lid a van de Leerplichtwet

Als de jongere op grond van lichamelijke of psychische gronden niet geschikt geacht wordt om tot een school /onderwijsinstelling te worden toegelaten.

Artikel 5 lid b van de Leerplichtwet

Als de ouders bezwaar maken tegen de richting van het onderwijs van alle scholen binnen een redelijke afstand van de woning.

Artikel 5 lid c van de Leerplichtwet

Als de jongere als leerling staat ingeschreven op een school buiten Nederland en deze school geregeld bezoekt.

BIJLAGE D Omschrijving begrippen

Absoluut verzuim: Een leerplichtige jongere staat niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling, terwijl zij niet zijn vrijgesteld van deze verplichting. Het gaat om jongeren die als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven.

Relatief verzuim: Een leerplichtige jongere staat wel bij een onderwijsinstelling ingeschreven, maar bezoekt deze onderwijsinstelling niet regelmatig. Onder relatief verzuim vallen signaalverzuim en luxe verzuim.

Luxe verzuim: Verlof nemen zonder toestemming buiten de schoolvakanties.

Signaal verzuim: Het zorgelijke (structurele) verzuim van een leerplichtige leerling. Veelvuldig te laat komen is ook een vorm van signaal verzuim.

Signaal verzuim is verzuim waarbij de leerling en/of zijn ouders niet aan de verplichting hebben voldaan om te zorgen voor geregeld schoolbezoek, terwijl geen vrijstelling van deze verplichting bestaat (Leerplichtwet, artikelen 2, 4, 4a en 4c).

Signaal verzuimt kent twee vormen:

- luxe verzuim, verzuim voor extra vakantie buiten de schoolvakantie en
- signaal verzuim, ongeoorloofd verzuim in de vorm van 'spijbelen'. Dit kan bestaan uit regelmatig te laat komen of een aantal uren of dagen wegblijven tot in uiterste gevallen volledige schoolweigering.

Geoorloofd verzuim / extra verlof: Schooldirecties mogen in uitzonderlijke situaties vrij geven, in de wet omschreven als 'gewichtige omstandigheden'. De afdeling leerplicht behandelt de aanvragen voor extra verlof voor meer dan tien dagen. De school is verantwoordelijk voor extra verlofaanvragen van tien dagen of minder.

Schorsingen: In uiterste gevallen kan een schooldirectie een leerling tijdelijk de toegang tot de lessen ontzeggen. Hiervoor gelden specifieke regels en in de meeste gevallen wordt dit aan de leerplichtconsulent gemeld.

Vrijstellingen – In sommige gevallen ontslaat de wet ouders van de plicht om kinderen op een school in te schrijven. Dat kan als gevolg van lichamelijke of psychische belemmeringen, of op godsdienstige of levensbeschouwelijke gronden. De leerplichtconsulent beoordeelt het verzoek om vrijstelling, waar nodig samen met een arts.

Vervangende leerplicht: Alternatief leertraject voor leerlingen vanaf 14 jaar die aanhoudende problemen hebben in het volledig dagonderwijs. Via het volgen van een aangepast onderwijsprogramma kunnen ze na een jaar (kan verlengd worden mits er een verklaring kan worden overlegd waarin staat dat de terugkeer naar het volledige dagonderwijs niet raadzaam is) weer instromen in het reguliere onderwijs. Een belangrijk onderdeel van het aangepaste leertraject is praktijkonderwijs.

Startkwalificatie: het minimale onderwijsniveau (MBO niveau 2, HAVO of VWO diploma) dat nodig is om serieus kans te maken op duurzaam geschoold werk.

VSV'er: Jongere tot 23 jaar, zonder een afgeronde opleiding die geldt als startkwalificatie, wordt als voortijdig schoolvrlater (VSV'er) gekenmerkt.

Kwalificatieplicht: De verplichting voor jongeren van 16 jaar en ouder zonder startkwalificatie, om onderwijs te volgen (tot de dag waarop ze 18 jaar worden).

BIJLAGE E Voorbeelden uit de praktijk

Om het werk van leerplichtconsulenten en opleidingsadviseurs inzichtelijker te maken, volgen hier enkele voorbeelden uit de praktijk.

- Laila

In oktober 2012 ontvangt de leerplichtconsulent een mail van een voogd van de William Schrikkerstichting over Laila. Ze is weggestuurd bij haar MBO opleiding en haar stageplek omdat ze meerdere malen heeft gestolen bij de supermarkten in de buurt van de school. De leerplichtconsulent kent Laila nog. Het voortgezet onderwijs had ze zonder diploma verlaten omdat ze ook daar diefstal had gepleegd op het stageadres.

Plaatsing op een vervolgopleiding is erg lastig, omdat Laila bij de richting die ze wil kiezen (handel), altijd te maken zal hebben met geld en spullen. Nadat het uiteindelijk toch is gelukt haar te plaatsen op een MBO-opleiding, pleegt ze opnieuw een diefstal en komt ze thuis te zitten. In de zoektocht naar een combinatie van hulpverlening en onderwijs, komt de leerplichtconsulent uit bij Productief Leren, een speciaal project van ROC Amsterdam. In dit project werken onderwijs en hulpverlening intensief samen.

- Marcel

Ook Marcel komt terecht bij dit project. Marcel is 15 jaar als school ongeoorloofd schoolverzuim meldt en daarbij aangeeft dat er veel zorgen om hem zijn. Marcel heeft tot zijn elfde jaar op een gewone basisschool gezeten en is daarna mede vanwege zijn ADHD naar het speciaal basis onderwijs gegaan. Omdat onderwijs op een reguliere school met een 'rugzakje' niet toereikend was, ging Marcel voortgezet onderwijs volgen op een cluster 4-school. Hiervoor moest hij ruim twee uur per dag reizen met de bus.

In 2011 heeft Marcel voor het eerst contact met leerplicht vanwege zijn veelvuldige te laat komen. Dit verzuim wordt afgedaan met een waarschuwing. In 2012 ontvangt leerplicht van een andere cluster 4-school melding van verzuim. Marcel is besproken in het Zorgadviesteam en er is een melding gedaan bij Bureau Jeugdzorg.

In januari 2013 escaleert de situatie: als moeder zegt niet meer te weten hoe ze Marcel op school moet krijgen, wordt er een groot overleg op school gepland. Aan tafel zitten alle betrokken partijen: de zorgcoördinator, de mentor, bureau jeugdzorg, moeder, Marcel en leerplicht. Tijdens dit gesprek wordt duidelijk dat school Marcel geen onderwijs meer kan bieden en dat Marcel niet meer in de schoolbanken wil zitten. Men gaat op zoek naar een alternatief.

Tot er een oplossing wordt gevonden, krijgt Marcel een aangepast programma geboden. Omdat hij zich hier ook niet aan houdt maakt de leerplichtconsulent proces/verbaal op.

Marcel gaat niet meer naar school totdat in zijn woonplaats een speciaal project start onder de paraplu van het ROC van Amsterdam. Bij Productief Leren wil Marcel heel graag starten: hij mag er werken, volgt onderwijs en krijgt hulp voor zijn problemen.

Marcel krijgt van de rechter intussen een taakstraf opgelegd van 20 uur. Dit doet hij goed. Op het project in Mijdrecht voelt hij zich op zijn plek. Hij gaat met plezier naar school en zal, net als Laila, binnenkort zijn niveau 1-diploma halen.

- Peter

In oktober 2012 meldt school dat de 16-jarige Peter, een bekende van de leerplichtconsulent, weer verzuimt op school. Peter is een slimme jongen, maar door allerlei persoonlijke problemen is hij afgestroomd van Havo naar VMBO-tl. Vorig schooljaar kon hij geen examen doen omdat hij teveel had gespijbeld en daardoor teveel schoolexamens had gemist. De leerplichtconsulent had proces-verbaal opgemaakt, de rechter had hem een taakstraf opgelegd en toezicht van de jeugdreclassering. Ondanks al zijn goede voornemens en mooie beloftes aan school, reclassering en leerplichtconsulent, lukte het hem niet om naar school te komen.

In december meldt de reclassering Peter terug bij de rechter: hij is na een korte periode van schoolbezoek toch weer gaan verzuimen en heeft zijn taakstraf verprutst. De leerplichtconsulent maakt opnieuw proces-verbaal op en het ziet er somber voor Peter uit. De kans is bovendien groot dat hij opnieuw geen examen kan doen. Weer een verloren schooljaar, dus.

In maart 2013, een uur voor de rechtszaak begint, belt de leerplichtconsulent met de zorgcoördinator van Peters school: is er nog een kans dat hij examen kan doen? Het antwoord luidt: die kans is heel klein. Alleen als hij morgenochtend zijn tentamen maatschappijleer maakt en daarvoor een 8 haalt, kan hij deelnemen aan het centraal eindexamen. De leerplichtconsulent vertelt dit aan de rechter, die houdt de zaak aan om Peter zijn allerlaatste kans te geven. Het lukt hem om het tentamen te maken en een 8 te halen, vervolgens maakt hij al zijn eindexamens en hij slaagt!

- **Mike**

In december 2012 meldt school dat de 17-jarige Mike te laat op school blijft komen. Strafmaatregelen van school hebben niet geholpen, een waarschuwingsbrief en een gesprek met de leerplichtconsulent hadden ook niet genoeg indruk gemaakt. De leerplichtconsulent besluit Mike door te verwijzen naar Halt. Mike twijfelt om hier zijn toestemming voor te geven: het lijkt hem best leuk om eens een kijkje te nemen in de rechtbank. Zijn vader weet hem ervan te overtuigen dat het slimmer is om op het voorstel in te gaan van de leerplichtconsulent om het verzuim af te doen met een leerstraf.

Mike houdt het nog even spannend voor zichzelf. Nog tijdens de Halt-afdoening, in februari, begint hij weer met te laat komen. Hij denkt zelf dat het met zijn motivatie te maken heeft en dat het bij zijn vervolgopleiding niet meer voor zal komen. Mike krijgt een verhoging van 6 uur van zijn leerstraf en de waarschuwing dat bij nieuw schoolverzuim alsnog proces-verbaal tegen hem wordt opgemaakt. Mike wil het er toch niet op aan laten komen, sluit zijn Haltstraf alsnog positief af, stopt (bijna helemaal) met te laat komen en slaagt voor zijn eindexamen.

- **Esmée**

In februari 2013 word een van de opleidingsadviseurs MBO gebeld door Bureau Jeugdzorg (BJZ): Esmée wil misschien toch starten met een opleiding en alsnog een diploma (startkwalificatie) halen. Esmée komt samen met haar moeder op gesprek. Ze is 19 jaar, heeft een moeizaam schoolverleden met geregeld contact met leerplichtconsulenten achter de rug en ook thuis is er van alles mis. Ze werkt bij de Lidl met een nul-uren contract, ze doet dat graag en is een gewaardeerde collega. Haar droom is werken met paarden; vol trots laat ze op haar telefoon foto's van haar eigen paard zien.

Ze realiseert zich echter goed dat er in die sector weinig werk is. Daarom besluit ze te onderzoeken of ze bij de Lidl een leerwerkplek kan krijgen en op het ID College detailhandel niveau 2 kan doen. Allemaal grote stappen waarbij ze steeds veel weerstand moet overwinnen. Haar werkgever wil haar de kans geven; op het ROC ligt het lastiger omdat ze op niveau 1 moet starten en dat wil ze beslist niet nog een keer.

En dan is er een collega bij de Lidl die haar vraagt: waarom ga je niet voor je droomwens? Dan haal je ook een diploma en je doet wat je goed kunt en heerlijk vindt om te doen. Zo komt ze net voor de vakantie weer bij de opleidingsadviseur; ze straalt als ze het vertelt. Dit wil ze! – ook als ze helemaal onderaan moet beginnen. Samen bekijken ze de mogelijkheden, met de opleidingsadviseur naast zich belt ze de scholen en ze zet door als ze door een medewerker van school, die de intake doet, niet al te netjes wordt toegesproken. Ze vullen inschrijfformulieren in en controleren of ze zijn aangekomen. Ze houdt contact met de scholen over intakedata en uiteindelijk wordt Esmée aangenomen in Dordrecht op de opleiding van haar keuze. Oké, ze start op niveau 1 maar over maximaal een jaar kan ze door naar de gespecialiseerde paardenopleiding. Esmée lijkt op haar plek.

Jaarverslag Leerplicht 2011 - 2012

Gemeenten Woerden, Oudewater en Montfoort

“Beter naar school”

INHOUDSOPGAVE

	Pag.
Inleiding	3
Conclusies en aanbevelingen van schooljaar 2011-2012	4
Speerpunt voor schooljaar 2012-2013	6
Feiten en cijfers van het schooljaar 2011-2012	7
Cijfers Woerden	7
Cijfers Oudewater	10
Cijfers Montfoort	12
Samenvatting cijfers leerplicht	14
Processen-verbaal	15
Cijfers RMC Woerden, Oudewater en Montfoort	16
Overige activiteiten van de leerplichtambtenaren	17
Bijlage 1	
Uitvoering van de Leerplichtwet in de gemeente Woerden	19
Bijlage 2	
RMC / Voorkomen van voortijdig schoolverlaten	22
Bijlage 3	
Uitleg vrijstellingen	23

Foto omslag: Voormalig burgemeester Hans Schmidt van Woerden trakteert enkele klassen zonder laatkomers op taart tijdens de Dag van de Leerplicht op 15 maart 2012. Zie ook pag. 17. Foto: Alex de Kuijper

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 in de gemeenten Woerden, Montfoort en Oudewater over het schooljaar 2011-2012. Het is tevens het laatste jaarverslag van alleen Woerden, Montfoort en Oudewater. Vanaf 1 januari 2013 vormen deze gemeenten namelijk samen met De Ronde Venen en Stichtse Vecht het Regionaal Bureau Leerplicht van het Westelijk Weidegebied.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet en heeft daarvoor leerplichtambtenaren aangesteld. Dit jaarverslag geeft een cijfermatige verantwoording van de inspanningen op het terrein van de leerplicht in het schooljaar 2011-2012 en een beschrijving van de verschillende soorten werkzaamheden van de leerplichtambtenaren.

In het schooljaar 2011-2012 is de formatie van de leerplichtambtenaren inclusief de MBO-opleidingsadviseur onveranderd gebleven op 2,1 fte. Zij handhaven de leerplicht in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het MBO voor de leerlingen die wonen in de gemeente Woerden en voor de leerlingen in het voortgezet onderwijs en het MBO in Oudewater en Montfoort. Vanaf 1 juli 2012 is de gemeente Woerden ambtelijk gaan samenwerken met Oudewater en handhaven de Woerdense leerplichtambtenaren ook de leerplichtwet voor het primair onderwijs van Oudewater. Tevens voert de gemeente Woerden de leerplichtadministratie van de gemeenten Oudewater en Montfoort uit.

In het schooljaar 2011-2012 heeft een wijziging plaatsgevonden in de bezetting van het team leerplicht. RMC-medewerker/opleidingsadviseur MBO Ella Launspach is per 1 oktober 2012 opgevolgd door Saskia Moorthaemer. Saskia combineert deze baan met haar werk als leerplichtambtenaar in De Ronde Venen.

De leerplichtambtenaren hebben afgelopen schooljaar fors ingezet op deskundigheidsbevordering. Ze hebben de vakopleiding voor leerplichtambtenaren gevolgd en zijn hier allebei voor geslaagd.

De leerplichtambtenaren:

Ruth Mijns, Mariëtte Hitzert en Saskia Moorthaemer (opleidingsadviseur)

Conclusies en aanbevelingen voor schooljaar 2011-2012

Basisonderwijs

- Het aantal behandelde dossiers is meer dan verdubbeld
- Het gaat hierbij vooral om verzoeken om informatie/advies

- De steekproefsgewijze controles voor de schoolvakanties worden voortgezet
- De leerplichtambtenaren ervaren de samenwerking met de basisscholen als prettig

Voortgezet onderwijs

- Het aantal meldingen van leerlingen die te vaak te laat komen is 2,5 keer zo groot als vorig schooljaar
- Het aantal meldingen van schorsingen is, na een sterke toename vorig schooljaar, gestabiliseerd
- Het aantal meldingen van spijbelen is ongeveer gelijk gebleven
- Het aantal meldingen van zorgwekkend schoolverzuim is bijna verdubbeld
- Het aantal verzoeken om informatie of advies (van scholen, ouders of instellingen) is opnieuw gestegen
- Het aantal meldingen van luxe verzuim is met een derde gestegen
- De bereidheid om verzuim te melden verschilt sterk per school
- Het aantal absoluut verzuimers (leerplichtige kinderen of jongeren zonder schoolinschrijving) is ongeveer gelijk gebleven
- Het aantal Halt-verwijzingen is dit jaar met een derde gestegen. Het aantal processen-verbaal met de helft

- Het is te merken dat diverse scholen hun verzuimbeleid hebben aangescherpt. Te laat op school komen wordt steeds minder geaccepteerd. Te laat komen wordt beschouwd als spijbelen en is bovendien storend voor klasgenoten en docent.
- Om het te laat komen in een vroeg stadium een halt toe te roepen, wordt op een aantal scholen opnieuw een te laatkomers-sprekkuur ingevoerd. Het is de bedoeling dat het te laat komen en beginnend spijbelen hierdoor in een vroeg stadium wordt gestopt.
- Hoewel wettelijk niet verplicht, worden schorsingen door de meeste scholen gemeld bij de leerplichtambtenaar. De schorsing wordt geregistreerd in het leerlingvolgsysteem, deze informatie komt soms later van pas bij een verzuimmelding, een nieuwe schorsing of een vraag om advies, bijvoorbeeld bij een voornemen tot verwijdering.
- De leerplichtambtenaren gaan dit schooljaar meer letten op het 'verborgen' ongeoorloofd schoolverzuim binnen de ziekmeldingen. Sommige leerlingen worden heel vaak ziekgemeld of blijven langer thuis dan noodzakelijk. De drempel om zich ziek te laten melden moet flink omhoog.
- Op enkele scholen vraagt de leerplichtambtenaar vanaf dit schooljaar standaard om een verzuimoverzicht van leerlingen die in het ZAT (Zorgadviesteam) worden besproken.
- De leerplichtambtenaren gaan er strakker op toezien dat scholen het ziekteverzuimprotocol van de GGD hanteren om ziek gemelde leerlingen sneller weer naar school te krijgen.
- Scholen voor voortgezet onderwijs melden het luxe verzuim te weinig uit zichzelf. Vaak wordt dit door de leerplichtambtenaar zelf ontdekt na een melding van de basisschool van een jonger broertje of zusje.
- De leerplichtambtenaren blijven de scholen erop attenderen dat ze schoolverzuim tijdig moeten melden.
- De leerplichtambtenaar probeert hardnekkige verzuimers door te verwijzen naar Halt. Dit is echter niet mogelijk als er sprake is van ernstige (gedrags)problemen en sprake is van intensieve hulpverlening of als de jongere al eerder naar Halt is verwezen.

MBO

- Het aantal meldingen van schoolverzuim van leerplichtige jongeren in het MBO is meer dan verdubbeld
 - Het aantal meldingen van 18-plussers met schoolverzuim is fors gestegen
 - Door een kwaliteitsimpuls bij het RMC zijn de 18-plussers zonder startkwalificatie in beeld
 - Dankzij het systeem Aanmelding in Beeld zijn alle jongeren na het VMBO in beeld bij de leerplichtambtenaar
-
- De RMC-medewerker blijft aandacht besteden aan schoolverzuim bij 18-plussers en kwalificatieplichtigen. De ervaring is dat als jongeren eenmaal met school zijn gestopt, het lastiger is ze terug te leiden naar een opleiding
 - De samenwerking tussen UWV werkbedrijf, Sociale Zaken en RMC wordt verder geïntensiveerd om het aantal jongeren zonder werk en opleiding beter in beeld te krijgen en ze goed te begeleiden
 - Inzage in Suwinet, het informatiesysteem waar professionals informatie uitwisselen over onder meer arbeidsmarkttoeleiding, dienstverbanden en uitkeringen van inwoners, blijkt een efficiënt instrument voor leerplicht/RMC om te kunnen beoordelen of een voortijdig schoolverlater hulp nodig heeft bij het vinden van een opleiding
 - Het systeem Aanmelding in Beeld blijkt een effectief instrument om jongeren die niet tijdig op een opleiding zijn ingeschreven sneller te achterhalen

Resultaat speerpunt voor schooljaar 2011-2012

Het speerpunt van leerplicht in het schooljaar 2010-2011 was het terugdringen van extra verlof buiten de schoolvakanties om. De leerplichtambtenaren hebben in het vorige jaarverslag extra acties aangekondigd om dit verzuim te doen stoppen:

- het herstellen van de traditie om voor de schoolvakanties een aantal basisscholen te bezoeken om te controleren of er geen kinderen ongeoorloofd met (vakantie)verlof zijn gegaan
- het actief onder de aandacht brengen van de regels omtrent extra verlof bij schooldirecties
- het oproepen voor een gesprek van alle ouders waarvan de school heeft gemeld dat ze hun kinderen zonder toestemming school hebben laten verzuimen

De bezoeken aan de basisscholen, waarbij tevens de verzuimregistratie en de verlofaanvragen onder de loep werden genomen, hebben de leerplichtambtenaren als nuttig en plezierig ervaren. Tijdens de gesprekken tussen directies en de leerplichtambtenaren kwamen ook andere onderwerpen aan de orde, zoals leerlingen met zorgwekkend (ziekte)verzuim. De leerplichtambtenaren hebben hierover desgevraagd advies gegeven.

De leerplichtambtenaren hebben gemerkt dat de bezoeken voor de directies van basisscholen de drempel hebben verlaagd om contact te zoeken met leerplicht om adviezen te vragen. Hierdoor krijgen scholen en leerplicht meer grip op eventuele achterliggende problematiek van leerlingen. Het aantal contacten met de basisscholen is bijna verdubbeld van 46 naar 87 contactmomenten van de drie gemeenten samen.

Speerpunt voor schooljaar 2012-2013

Ziek - of toch een beetje schoolziek?

Er is veel 'verborgen' andersoortig verzuim binnen het ziekteverzuim: sociale problemen, opvoedingsproblemen, psychische klachten die kunnen leiden tot schoolangst. Je niet zo fit voelen is geen reden om weg te blijven van school. Voor psycho-sociale – of opvoedingsproblemen kan hulp worden gezocht, bijvoorbeeld via het CJG (Centrum Jeugd en Gezin). Altrecht heeft een behandeltraject voor 'schoolmijders' waar jongeren met schoolangst worden behandeld.

Daar komt bij, dat 'ziek' niet altijd hetzelfde is als 'niet in staat zijn om naar school te gaan'. Met sommige ziektes of aandoeningen is een leerling prima in staat om naar school te gaan desnoods met een aangepast rooster.

- Voor het ziekteverzuim is niet altijd een aanwijsbare oorzaak te vinden. Leerlingen met een hoog ziekteverzuim die vage klachten en/of een lage drempel hebben om zich ziek te melden dienen eerder dan nu gebeurt, bij de leerplichtambtenaar te worden gemeld.
- Scholen worden gewezen op het ziekteverzuimprotocol van de GGD (te vinden op de website van de GGD Midden-Nederland)
- De leerplichtambtenaar signaleert tevens het ziekteverzuim op het verzuimoverzicht van school, dat standaard wordt opgevraagd na een melding van ongeoorloofd schoolverzuim
- De leerplichtambtenaar kan bij bespreking van een leerling in het ZAT (Zorgadviesteam) een verzuimoverzicht opvragen
- Bij veelvuldig ziekmelden of bij langdurige ziekte kan de schoolarts worden ingeschakeld. Soms, als de adviezen van de arts niet worden opgevolgd of als deze adviezen het verzuim onvoldoende terugdringen, volgt daarna een melding bij de leerplichtambtenaar
- Ouders worden door de leerplichtambtenaar aangesproken op hun verantwoordelijkheid om hun kinderen niet te gemakkelijk ziek te melden
- Als uiterst middel kan de leerplichtambtenaar proces-verbaal opmaken tegen de leerling die ondanks inzet van hulpverlening of verzet tegen de hulpverlening er niet in slaagt om naar school te gaan

Cijfers Woerden

Leerplichtige leerlingen per 1-8-2011

Aantal leerplichtigen Woerden	totaal
Volledig leerplichtig 5 tot 16 jaar	7478
Kwalificatieplichtig 16 en 17 jaar	864

Let op: de *leerplicht* eindigt aan het eind van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden. De *kwalificatieplicht* eindigt op de 18de verjaardag.

Aantal dossiers	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012
(Speciaal) Basisonderwijs ((S)BAO)	70	44	77
Voortgezet onderwijs (VO)			
VMBO	99	179	192
Havo/VWO	42	70	74
Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O)	9	16	2
Praktijkonderwijs	10	17	7
Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	101	130	169
Onbekend/geen (VSV'ers)	-	69	146
Totaal aantal dossiers	331	525	667

De leerplichtambtenaren maken onderscheid tussen verschillende soorten ongeoorloofd schoolverzuim.

Luxe verzuim is het op initiatief van de ouders en zonder toestemming van school, opnemen van extra verlofdagen buiten de officiële vakanties om.

Signaal verzuim wordt onderscheiden in geregeld te laat komen, spijbelen (ongeoorloofd verzuimen van uren of dagen) en problematisch of zorgwekkend verzuim. Hoog ziekteverzuim zonder duidelijke medische oorzaak wordt ook onder het zorgwekkend verzuim geschaard. Ten slotte is er absoluut schoolverzuim, waarbij de leerling helemaal niet bij een school of instelling staat ingeschreven.

Luxe verzuim	2009-2010	2010-2011	2011-2012
	56	24	23

Luxe verzuim 2011-2012	Totaal	Waarschuwing na gesprek	Proces-verbaal	Anders
Aantal meldingen	23	12	7	4

In Woerden is het aantal meldingen van luxe verzuim bijna gelijk aan dat van vorig schooljaar. Door geregeld basisscholen te bezoeken en het gesprek aan te gaan met schooldirecties, zetten de leerplichtambtenaren in op preventie. In 7 gevallen maakten de leerplichtambtenaren proces-verbaal op tegen ouders die hun kind(eren) buiten de schoolvakanties mee op vakantie namen. Verder moesten 2 meldingen worden doorgeschoven naar volgend schooljaar en vond de leerplichtambtenaar het verzuim in 2 situaties niet verwijtbaar.

Signaal verzuim	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Voortgezet onderwijs	106	125	163
MBO	43	50	62
TOTAAL	150	177	225

Signaal verzuim, te <i>laat komen</i> 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Halt-verwijzing	Anders
Meldingen voort- gezet onderwijs	76	71	3	2

Het is goed te merken dat veel scholen voor voortgezet onderwijs in onze regio hun protocol omtrent te laat komen hebben aangescherpt. Het aantal meldingen van notoire te laatkomers steeg van 41 naar 76. Dat is dus bijna een verdubbeling ten opzichte van vorig schooljaar.

Te laat komen wordt beschouwd als spijbelen: de laatkomer mist (een deel van) de les en stoort anderen. De meeste scholen hanteren een 3-6-9-12 protocol. School hanteert zijn eigen strafmaatregelen (bijvoorbeeld bij 1 uur te laat, de volgende ochtend om 8 uur melden). Daarnaast voert de school met een leerling die 3 keer te laat in de les is gekomen een gesprek, bij 6 keer stuurt school een brief naar de ouders, bij 9 keer volgt een melding bij leerplicht. Leerplicht stuurt vervolgens een waarschuwingsbrief.

Als het te laat komen dan nog niet stopt, volgt een tweede melding bij leerplicht. De leerplichtambtenaar nodigt de leerling en zijn of haar ouders uit voor een gesprek om mogelijk achterliggende oorzaken van het verzuim te achterhalen.

Na dit gesprek kan een waarschuwing volgen: als het verzuim nog niet stopt, verwijst de leerplichtambtenaar de jongere bij een volgende melding naar Halt voor een leer- of werkstraf. Ook kan dan proces-verbaal worden opgemaakt voor de Officier van Justitie.

Signaal verzuim, spijbelen 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Halt-verwijzing/ proces-verbaal	Anders
Meldingen voortgezet onderwijs	30	22	5	3

Spijbelers of beginnend verzuimers verzuimen af en toe één of meerdere uren en/of komen geregeld te laat. Er is geen sprake van ernstige achterliggende problematiek. Een eerste gesprek met leerling en ouders heeft doorgaans een waarschuwend karakter. Stopt het schoolverzuim daarna niet, dan kan de leerling worden doorverwezen naar Halt of maakt de leerplichtambtenaar proces-verbaal op.

De overige meldingen werden op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door de school advies te geven over de aanpak van het verzuim.

Signaal verzuim, zorgwekkend 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Haltverwijzing of proces-verbaal	Anders
Basisonderwijs	2			2
Voortgezet Onderwijs	55	29	11	17
TOTAAL	57	29	11	17

De overige 17 meldingen, zoals de 2 van de basisscholen, werden op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door een adviestraject met leerling en ouders, school en hulpverlening.

Zorgwekkend verzuim is schoolverzuim waarvan de leerplichtambtenaar weet dat er meer aan de hand is dan alleen schoolverzuim. Dat kunnen psychische -, sociale -, gedragsproblemen, etc. zijn.

Signaal verzuim, kwalificatieplichtigen 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief/ waarschuwing na gesprek	Haltverwijzing of proces-verbaal	Anders
MBO	62	44	3	17

De overige meldingen zijn op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door te bemiddelen tussen leerling, ouders en school of door te verwijzen naar de hulpverlening.

Absoluut verzuim	2010-2011	2011-2012
Basisonderwijs	7	5
Voortgezet onderwijs	12	10
MBO	4	1
TOTAAL	23	16

Absoluut verzuimers zijn leerplichtige leerlingen die zonder toestemming van leerplicht geen schoolinschrijving hebben. Van deze meldingen bleken na onderzoek 3 kinderen wel op school te zitten, werd aan 2 leerlingen alsnog vrijstelling verleend, werden met 3 andere individuele afspraken gemaakt en bleken 3 inmiddels verhuisd. Voor 3 andere leerlingen (kinderen uit één gezin) is het verzoek om vrijstelling door de ouders afgewezen en heeft de leerplichtambtenaar (opnieuw) proces-verbaal moeten opmaken.

Bemiddeling / advies gevraagd	2010-2011	2011-2012
Basisonderwijs	26	48
Voortgezet onderwijs	83	77
MBO	61	39
TOTAAL	170	164

Vorig schooljaar hebben de leerplichtambtenaren voor het eerst de advies- en bemiddelingsverzoeken apart geregistreerd. Dat kan variëren van een advies aan de directeur van een school om wel of geen extra verlofdagen toe te kennen (soms gevolgd door een telefoontje van de ouders waarin de leerplichtambtenaar haar advies nog eens toelicht) tot bemiddeling bij conflicten tussen school en ouders. Ook de adviezen in het ZAT en aan Justitie, Raad voor de Kinderbescherming en Jeugdzorg worden per leerling geregistreerd.

Schorsingen/ verwijderingen	2010-2011	2011-2012
Basisonderwijs	2	3
Voortgezet onderwijs	48	36
TOTAAL	50	39

Schorsing 2011-2012		Voor kennisgeving aangenomen)	Info/advies gegeven
TOTAAL	39	32	7

Dit jaar is het aantal meldingen van schorsingen weer iets afgenomen na een piek vorig schooljaar. De leerplichtambtenaar heeft geen formele, wettelijke taak bij schorsingen, en niet alle scholen melden dit nog. Schorsing is een maatregel van de school en voor leerplicht een signaal van gedragsproblemen die samen kunnen hangen of kunnen leiden tot ongeoorloofd schoolverzuim. Leerlingen met gedragsproblemen worden soms besproken in het ZAT (Zorgadviesteam). Bij een verzuimgesprek met de leerplichtambtenaar is een schorsing soms gespreksonderwerp.

Voor een school kan een schorsing het begin zijn van een verwijderingsprocedure. Een voornemen tot verwijdering moet wel officieel gemeld worden aan de leerplichtambtenaar. Het is van belang dat de leerplichtambtenaar tijdig wordt betrokken in zo'n proces om te voorkomen dat de leerling voortijdig schoolverlater wordt. In 2011/2012 werd één leerplichtige leerling (uit Montfoort) daadwerkelijk van school verwijderd.

Cijfers Oudewater

Leerplichtige leerlingen per 1-8-2011

Aantal leerplichtigen Oudewater	totaal
Volledig leerplichtig 5 tot 16 jaar	1468
Kwalificatieplicht 16 tot 18 jaar	203

Voor het basisonderwijs had Oudewater tot 1 juli 2012 een eigen leerplichtambtenaar. Na die datum voeren de leerplichtambtenaren in Woerden ook de leerplichtwet uit voor het primair onderwijs in Oudewater.

Aantal dossiers	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012
(Speciaal) Basisonderwijs ((S)BAO)	0	2	1
Voortgezet onderwijs (VO)	17	38	30
VMBO	-	19	17
Havo/VWO	-	17	13
Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O)	-	1	0
Praktijkonderwijs	-	1	0
Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	18	22	26
Onbekend/geen (VSV'ers)	-	8	19
Totaal aantal dossiers	35	68	75

Luxe verzuim	2009-2010	2010-2011	2011-2012
	1	1	3

Luxe verzuim 2011-2012	Totaal	Waarschuwing brief na gesprek	Proces- verbaal	Anders
Aantal meldingen	3	3		

Het aantal meldingen van luxe verzuim is gestegen. Alle meldingen werden afgedaan met een gesprek dat een waarschuwend karakter had.

Signaal verzuim	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Voortgezet onderwijs	13	22	18
MBO	5	10	10
TOTAAL	18	32	28

Signaal verzuim, te laat komen 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Halt-verwijzing	Anders
Aantal meldingen voortgezet onderwijs	11	11		

Alle gemelde te laatkomers uit Oudewater hadden genoeg aan een waarschuwing om het verzuim te stoppen.

Signaal verzuim, spijbelen 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Halt- verwijzing/ proces- verbaal	Anders
Aantal meldingen voortgezet onderwijs	3	2		1

Signaal verzuim, <i>zorgwekkend</i> 2011-2012		Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Haltverwijzing of proces- verbaal	Anders
Basisonderwijs	1			1
Voortgezet Onderwijs	3	2		1
TOTAAL	4			

Op het basisonderwijs was bij één leerplichtige leerling sprake van zorgwekkend verzuim. In deze casus heeft een van de leerplichtambtenaren van Woerden nauw samengewerkt met de leerplichtambtenaar voor het basisonderwijs van Oudewater.

Signaal verzuim, kwalificatieplichtigen 2011-2012		Afsprakenbrief/ waarschuwing na gesprek	Haltverwijzing of proces-verbaal	Anders
MBO	10			
TOTAAL	10	7		3

De overige meldingen zijn op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door te bemiddelen tussen leerling, ouders en school.

Absoluut verzuim	2010-2011	2011-2012
Voortgezet onderwijs	0	1
TOTAAL	0	1

Bemiddeling / advies gevraagd	2010-2011	2011-2012
Basisonderwijs	1	0
Voortgezet onderwijs	12	8
MBO	6	5
TOTAAL	19	13

Schorsingen/ Verwijderingen	2010-2011	2011-2012
Voortgezet onderwijs	4	5
TOTAAL	4	5

Schorsing 2011-2012		Voor kennisgeving aangenomen)	Info/advies gegeven
TOTAAL	5	4	1

Cijfers Montfoort

Leerplichtige leerlingen per 1-8-2011

Aantal leerplichtigen Montfoort	totaal
Volledig leerplichtig 5 tot 16 jaar	2189
Kwalificatieplicht 16 tot 18 jaar	253

Voor het basisonderwijs heeft Montfoort een eigen leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaren in Woerden maken wel proces-verbaal op tegen ouders van basisscholieren in deze gemeente. Uiteraard is er ook overleg tussen de leerplichtambtenaren van Woerden en Montfoort.

Aantal dossiers	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012
(Speciaal) Basisonderwijs ((S)BAO)	0	-	9
Voortgezet onderwijs (VO)	32	64	
VMBO	-		41
Havo/VWO	-		13
Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O)	-		2
Praktijkonderwijs	-		0
Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	27	37	43
Onbekend/geen (VSV'ers)	-		24
Totaal aantal dossiers	59	101	132

Het aantal behandelde dossiers in Montfoort is fors gestegen. De stijging komt vooral voor rekening van het MBO en de 18-plussers zonder startkwalificatie.

Luxe verzuim	2009-2010	2010-2011	2011-2012
	-	2	7

Luxe verzuim 2011-2012	Totaal	Waarschuwingsbrief na gesprek	Proces-verbaal	Anders
Aantal meldingen	7	3	4	

Het aantal meldingen van luxe verzuim steeg flink. De meldingen zijn gelijkelijk verdeeld over basis (4) - en voortgezet onderwijs (3).

Signaal verzuim	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Voortgezet onderwijs	13	31	36
MBO	5	14	16
TOTAAL	18	45	52

Signaal verzuim, te laat komen 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Halt-verwijzing	Anders
Aantal meldingen voortgezet onderwijs	17	14	2	1

Signaal verzuim, spijbelen 2011-2012	Totaal	Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Halt-verwijzing/ proces-verbaal	Anders
Aantal meldingen voortgezet onderwijs	8	8		

Signaal verzuim, zorgwekkend 2011-2012		Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Haltverwijzing/ proces-verbaal	Anders
Basisonderwijs	2			2
Voortgezet Onderwijs	9	6	3	
TOTAAL	11			

Signaal verzuim, kwalificatieplichtigen 2011-2012		Afsprakenbrief/ waarschuwing na gesprek	Haltverwijzing / proces-verbaal	Anders
MBO	15	10	2	3
TOTAAL	15			

De overige meldingen zijn op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door te bemiddelen tussen leerling, ouders en school.

Absoluut verzuim	2010-2011	2011-2012
TOTAAL	3	1

Bemiddeling / advies gevraagd	2010-2011	2011-2012
Basisonderwijs		2
Voortgezet onderwijs		16
MBO		27
Onbekend/geen school		6
TOTAAL	34	28

Schorsingen/ verwijderingen	2010-2011	2011-2012
	9	3

Alle gemelde schorsingen vonden plaats in het voortgezet onderwijs.

Schorsing 2011-2012		Voor kennisgeving aangenomen)	Info/advies gegeven
TOTAAL	3	2	1

Er is dit jaar één leerplichtige leerling uit Montfoort van school verwijderd. Hij kreeg een traject op een arbeidstrainingscentrum aangeboden.

Samenvatting

Zaken Woerden													
onderwijs soort	Totaal aantal mel- dingen	soort verzuim:			schor- sing	bemid- deling	vrijstellingen verleend artikel:					5c	
		Lux	Sig	Abs			11g	11d	15	3a/ 3b	5a		5b
Basis onderwijs	77	19	2	5	3	48				1	4	1	
Voortgezet onderwijs	275	4	163	10	36	77				1	3		3
MBO/VSV	169		62	85		20			2				

Zaken Oudewater													
onderwijs soort	totaal aantal meldin- gen	soort verzuim:			schor- sing	bemid- deling	vrijstellingen verleend artikel:					5c	
		Lux	Sig	Abs			11g	11d	15	3a/ 3b	5a		
Basisond.	1		1										
Voortgezet Onderwijs	30	3	18		5	8							
MBO/VSV	20		10	1		9							

Zaken Montfoort													
onderwijs soort	totaal aantal meldin- gen	soort verzuim:			schor- sing	bemid- deling	vrijstellingen verleend artikel:					5c	
		Lux	Sig	Abs			11g	11d	15	3a/ 3b	5a		
Basis onderwijs	9	4	2			3	3	2			1		
Voortgezet onderwijs	54	3	36	1	3	13							
MBO/VSV	43		15			27			1				

Processen-verbaal

De leerplichtambtenaren voor het PO, VO en MBO zijn opgeleid en beëdigd tot Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) en daarmee bevoegd tot het opmaken van proces-verbaal.

Bij luxe verzuim en absoluut schoolverzuim wordt het proces-verbaal altijd tegen de ouders opgemaakt. Bij relatief schoolverzuim bij leerlingen boven de 12 jaar kan proces-verbaal worden opgemaakt tegen de jongere zelf en/of tegen de ouders. Proces-verbaal kan worden opgemaakt tegen jongeren tot 18 jaar. Voor 18-plussers zonder startkwalificatie zijn geen handhavingsmiddelen beschikbaar.

Aantal PV's	Schooljaar 2009/2010			Schooljaar 2010/2011			Schooljaar 2011/2012				
	luxe	relatief	halt	luxe	relatief	halt	luxe	relatief	halt	absoluut	totaal
BAO	10			6			6			1	
(S)VO	2	11	3	2	7	10	5	14	13		
MBO		1			2			3	2		
Totaal			30			27	11	17	15	1	44

Er zijn in totaal (inclusief Oudewater en Montfoort) **44** processen-verbaal opgemaakt. Dat is een forse stijging ten opzichte van voorgaande jaren.

Het aantal pv's voor luxe-verzuim is weer op het niveau van schooljaar 2010-2011. Opvallend hierbij is, dat het aantal processen-verbaal voor luxe-verzuim in het voortgezet onderwijs steeg. Een verklaring hiervoor hebben de leerplichtambtenaren niet. De absolute aantallen zijn zo klein, dat dit gebaseerd kan zijn op toeval.

Afgelopen schooljaar werd tegen één ouder proces-verbaal opgemaakt voor absoluut verzuim. Het betreft een gezin dat geen geldig beroep heeft gedaan op vrijstelling in verband met bezwaar tegen de richting van het onderwijs (artikel 5 onder c, zie bijlage onder vrijstellingen) en zijn kinderen desondanks niet inschrijft bij een school.

Er werden in 2011/2012 weer meer jongeren naar Halt verwezen voor een werk- of leerstraf. Dit is een trend die in 2010/2011 is ingezet en past binnen de werkwijze van de leerplichtambtenaren om snel op te treden bij beginnend verzuim. Daarmee hopen ze het verzuim tijdig 'een halt toe te roepen'. Opvallend is dat vorig schooljaar voor het eerst 2 MBO'ers naar Halt werden verwezen.

Van de jongeren die in 2011/2012 naar Halt werden verwezen, gingen er 3 door met spijbelen. Tegen hen werd alsnog proces-verbaal opgemaakt.

Soort verzuim	Afdoening
Luxe	5 x geldboete, 6 ouders moeten zich nog verantwoorden voor de Officier van Justitie. De richtlijn bij luxeverzuim is een boete van € 75,00 per kind per dag.
Relatief	11 x een maatregel Hulp en Steun in combinatie met een (deels) voorwaardelijke taakstraf. Bij een maatregel Hulp en Steun komt een jongere onder toezicht van de jeugdreclassering te staan. 1 x vrijspraak (voor een ouder, haar kind werd volledig zelf verantwoordelijk gesteld voor het verzuim) 1 x sepot 4 x nog geen afdoening bekend.
Halt	12 x werk/leerstraf positief afgesloten, 3 x negatief afgesloten.

Cijfers RMC WOERDEN

	Vrijstelling 18- / hoogst haalbare niveau	Proces Verbaal [incl. HALT]	Werk > 12 uur	Start opleiding	Werk met opleiding	Info/ Advies gegeven	Verwijzing Opvang / zorg / UWV	Verzuim – blijft op school	Nog in begeleiding bij RMC	Onbekend / geen reactie /overig
Kwalificatieplichtig 67	4	2	7	15	2	11	6	20		
RMC-18+ 146			15	15	3	8	7	28	1	69
Totaal 213	4	2	22	30	5	19	13	48	1	69

Cijfers RMC OUDEWATER

	Vrijstelling 18- / hoogst haalbare niveau	Proces Verbaal [incl. HALT]	Werk > 12 uur	Start opleiding	Werk met opleiding	Info/ Advies gegeven	Verwijzing Opvang / zorg / UWV	Verzuim – blijft op school	Nog in begeleiding bij RMC	Onbekend / geen reactie /overig
Kwalificatieplichtig 12			2	2		2	1	4		1
RMC-18+ 24			1			1	1			21
Totaal 36			3	2		3	2	4		22

Cijfers RMC MONTFOORT

	Vrijstelling 18- / hoogst haalbare niveau	Proces Verbaal [incl. HALT]	Werk > 12 uur	Start opleiding	Werk met opleiding	Info/ Advies gegeven	Verwijzing Opvang / zorg / UWV	Verzuim – blijft op school	Nog in begeleiding bij RMC	Onbekend / geen reactie /overig
Kwalificatieplichtig 17	2	1		3				11		
RMC-18+ 26			1	1			2	4		18
Totaal 43	2	1	1	4			2	15		18

In het overzicht gaat het om jongeren die zijn uitgevallen op het MBO of op een andere wijze geen inschrijving hadden op een opleiding en door de RMC medewerker zijn begeleid. De kopjes bovenaan het overzicht geven de bestemming aan die de jongeren aan het einde van het traject hadden. Dit is een indeling zoals ook bij het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OCW) wordt gehanteerd. Het gaat in het overzicht om de begeleiding van jongeren van 18- en 18+.

Overige activiteiten van de Leerplichtambtenaren

- *Dag van de Leerplicht*

De 'Dag van de Leerplicht' is dit jaar op donderdag 15 maart 2012 gehouden. Op het Minkema, locatie Steinhagenseweg (VMBO), hielden de leerplichtambtenaren een taartenactie. De klassen waarvan de leerlingen de hele week op tijd op school waren gekomen werden op taart getrakteerd. Burgemeester Hans Schmidt van Woerden sneed de taart aan.

- *Deelname zorgadviesteams (ZAT's), Bovenschools Zorgoverleg, Thuiszitterstafels*

De leerplichtambtenaren hebben zitting in Zorg Advies Teams (ZAT's) op het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, waarin jongeren worden besproken die zorgwekkend gedrag vertonen. Bij dit multidisciplinair overleg dat op school wordt gehouden zijn, naast vertegenwoordigers van school (zorgcoördinatoren, adjuncten/teamleiders), ook een (school)maatschappelijk werker, een wijkagent, een schoolarts of schoolverpleegkundige van de GGD, een orthopedagoog en een ambulante begeleider van het speciaal onderwijs aanwezig. Op elke schoollocatie komt zo'n zes keer per schooljaar een ZAT bijeen. In totaal nemen de leerplichtambtenaren dus jaarlijks ongeveer veertig keer deel aan een ZAT.

Ook neemt een van de leerplichtambtenaren deel aan het bovenschools zorgoverleg van het samenwerkingsverband. Binnen het bzo, dat ongeveer een keer per 3 weken bijeenkomt, worden leerlingen besproken met dergelijke zware of ingewikkelde problematiek dat er binnen de ZAT's van de scholen geen oplossing voor is gevonden. Het bzo anticipeert op de voorgenomen wetgeving over passend onderwijs. Kort gezegd houdt dit in dat scholen geen leerlingen meer mogen weigeren en dat zij verplicht zijn binnen de samenwerkingsverbanden onderwijsoplossingen te vinden voor probleemleerlingen.

Verder zijn in de regio Utrecht thuiszitterstafels ingesteld waar leerlingen worden besproken die 4 weken of langer niet naar school gaan, zonder zicht op een oplossing. Doel is in beeld te krijgen wat de oorzaken zijn van het thuiszitten en oplossingen aan te dragen.

- *CJG en Netwerkoverleg Oudewater*

De leerplichtambtenaren nemen twee maal per jaar deel aan het Netwerkoverleg Oudewater en incidenteel aan het multidisciplinair overleg van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) in Woerden. In deze overleggen worden signalen en knelpunten besproken met alle partijen die betrokken zijn bij de zorg aan jongeren van 0 tot 18 jaar in de betreffende gemeenten.

- *Veiligheidshuis*

Twee keer per jaar vindt een leerplichtoverleg plaats in het gerechtsgebouw van het Arrondissement te Utrecht. Bij dit overleg zijn vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie (OM) en leerplichtambtenaren uit de regio aanwezig. Ontwikkelingen en ervaringen worden tijdens dit overleg uitgewisseld.

Het OM vraagt de leerplichtambtenaren verder om informatie over jongeren die besproken worden in het Justitieel Casusoverleg Jeugd (JCJ). In dit overleg, dat wekelijks wordt gehouden, worden jongeren uit onze regio besproken die een strafbaar feit hebben gepleegd. Het OM, de politie, Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming bepalen gezamenlijk de beste aanpak voor die jongere. De informatie over de schoolgang van deze jongere en andere relevante bijzonderheden die bekend zijn bij Leerplicht wordt hierin meegenomen.

- *Afstemming binnen Westelijk Weidegebied*

De leerplichtambtenaren nemen actief deel aan de overleggen binnen de Utrechtse subregio Westelijk Weidegebied Utrecht (WU). Het is de bedoeling dat de vijf samenwerkende gemeenten binnen deze regio hun werkwijze zoveel mogelijk met elkaar afstemmen. Aan het eind van het schooljaar 2011/2012 hebben de bestuurders van de vijf gemeenten besloten dat leerplichtambtenaren en –administratie met elkaar gaan samenwerken in een Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). Scholen en andere partners worden hier voor het eind van het kalenderjaar 2012 over geïnformeerd.

- *Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)*

Beide leerplichtambtenaren zijn beëdigd BOA. Dit is nodig om proces-verbaal op te mogen maken. De leerplichtambtenaren maken indien nodig ook pv op tegen ouders van basisschoolleerlingen in Montfoort en Oudewater.

- *Opleiding leerplichtambtenaren*

De leerplichtambtenaren hebben in schooljaar 2011-2012 de vakopleiding Leerplicht/RMC gevolgd en met succes afgerond. Doel is verdere professionalisering en het leggen van een steviger (juridische) basis.

- *Verwijsindex Risicjongeren (VIR)*

De leerplichtambtenaren zijn dit schooljaar gaan melden in de Verwijsindex Risicjongeren (VIR). Standaard gebeurt dat als proces-verbaal tegen de jongere zelf wordt opgemaakt. De VIR is een digitaal meldingssysteem waarin hulpverleners kunnen melden dat ze zich zorgen maken over een jongere. Doel is dat hulpverlenende instanties beter gaan samenwerken. In een aantal gevallen ontstond er een match. Deze matches hebben tot nu toe geen nieuwe informatie opgeleverd.

- *Aanmelden in Beeld (AiB)*

Vorig schooljaar is gestart met het in beeld brengen van de overgang van het VMBO naar het MBO. De VMBO scholen hebben hun jongeren aangemeld bij het computersysteem van AiB en de MBO scholen halen de bij hun aangemelde jongeren er weer uit. De jongeren die overblijven zijn de risico-jongeren die mogelijk niet aankomen bij een vervolg opleiding. Deze jongeren zijn door dit systeem goed in beeld en te benaderen voor extra ondersteuning door de decaan. Vanuit leerplicht zijn de ouders van deze jongeren benaderd om hun verplichting hun kind in te schrijven op een vervolgopleiding te benadrukken.

Bijlage 1

Algemene informatie over de Leerplichtwet 1969

Definitie leerplicht en kwalificatieplicht

Alle kinderen en jongeren die in Nederland wonen, zijn vanaf hun vijfde jaar leerplichtig: ze moeten dan verplicht naar school. Ze zijn 'volledig leerplichtig' tot en met het schooljaar waarin ze 16 jaar worden.

Totdat jongeren 18 jaar zijn, zijn ze 'kwalificatieplichtig'. Dat betekent dat ze verplicht een opleiding moeten volgen tot ze een startkwalificatie behaald hebben: een mbo-diploma vanaf niveau 2, een havo-diploma of een vwo-diploma. Dit hoeft niet in de vorm van volledig dagonderwijs, maar kan ook uit een combinatie van leren en werken bestaan.

Uitgangspunten van de Leerplichtwet

Uitgangspunt van de wet is dat er voor iedere jongere een passend onderwijsaanbod moet zijn. Daar tegenover staat de verplichting voor de jongeren om gebruik te maken van het onderwijsaanbod.

Handhaving van de Leerplichtwet houdt in dat de leerplichtambtenaar erop toeziet dat iedere leerplichtige jongere in de gemeente bij een school staat ingeschreven en ook daadwerkelijk naar school gaat. Gebeurt dit niet, dan worden de jongeren en/of ouders ter verantwoording geroepen en indien nodig kunnen er sancties worden opgelegd. In de memorie van toelichting van de Leerplichtwet staat dat handhaving vooral het karakter moet dragen van maatschappelijke zorg, en minder dat van justitieel optreden. De leerplichtambtenaar neemt niet de zorg voor het kind over. Ouders en school (en/of hulpverlening) zijn en blijven hiervoor primair verantwoordelijk.

Uitvoering

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Zij wijzen daarvoor een (of meerdere) leerplichtambtenaren aan. Deze leerplichtambtenaren worden beëdigd door de burgemeester (Leerplichtwet artikel 16, lid 1 en 2).

Taken en rollen die voortvloeien uit de Leerplichtwet

- **De jongere** in de leeftijd van 5 tot en met 16 jaar moet ingeschreven staan op een school en deze school ook daadwerkelijk bezoeken. Vanaf 16 tot 18 jaar zijn de jongeren kwalificatieplichtig. Ongeoorloofd schoolverzuim is niet toegestaan.
- **De ouders** dragen verantwoordelijkheid: zij dienen ervoor te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven en de school bezoekt.
- Vanaf de leeftijd van 12 jaar wordt **de leerling zelf** medeverantwoordelijk gesteld voor het schoolbezoek. Vanaf 12 jaar kunnen zowel de ouders als de jongere zelf ter verantwoording worden geroepen en kan zowel tegen ouders als tegen de jongere een proces-verbaal worden opgemaakt.
- **De directeur van de school** is verplicht alle in- en uitschrijvingen binnen zeven dagen door te geven aan de gemeente, zodat de leerplichtadministratie actueel blijft. De directeur is wettelijk verplicht verzuim na drie opeenvolgende dagen te melden aan de leerplichtambtenaar. Ook zodra een leerling zonder geldige reden 16 uur verzuimt binnen 4 aaneengesloten weken is de school verplicht om het verzuim bij leerplicht te melden. Per 1 augustus 2009 heeft DUO het digitale verzuimloket ingevoerd. De scholen voor VO en MBO zijn verplicht om verzuim via dit loket te melden. De bedoeling is dat in de toekomst scholen alle in- en uitschrijvingen via dit loket aan DUO doorgeven en niet meer rechtstreeks aan de gemeente.
- **De leerplichtambtenaar** draagt zorg voor de uitvoering van de Leerplichtwet en heeft vier basistaken:
 1. Het behandelen van verzoeken om extra verlof en ontheffingen/vrijstellingen.
 2. Het verlenen van maatschappelijke zorg aan jongeren van vijf tot achttien jaar ter voorkoming van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
 3. Het verrichten van justitiële afhandelingen volgens de Leerplichtwet. De leerplichtambtenaren zijn Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA)
 4. Het ondersteunen en (mede) ontwikkelen van beleid en het geven van voorlichting.

De leerplichttaak is onder te verdelen in 3 onderdelen: preventief, curatief en repressief.

Preventief

De leerplichtambtenaar neemt deel aan de zorgadviesteams (ZAT's) van de scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in Woerden. Daar waar problemen zich voordoen, is het van belang snel te reageren. In de ZAT's worden problemen rond leerlingen gesignaleerd en besproken met verschillende partijen, te weten de school, maatschappelijk werk, politie, GGD arts of –verpleegkundige, ambulante begeleider van het speciaal onderwijs en leerplichtambtenaar.

Het geven van voorlichting over de Leerplichtwet en het verstrekken van informatie en advies aan ouders en scholen hoort bij het onderdeel preventie.

Curatief

Na een verzuimmelding stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in naar de reden van het verzuim. Doel van de interventie(s) is om de leerling zo snel mogelijk weer op school te krijgen.

Repressief

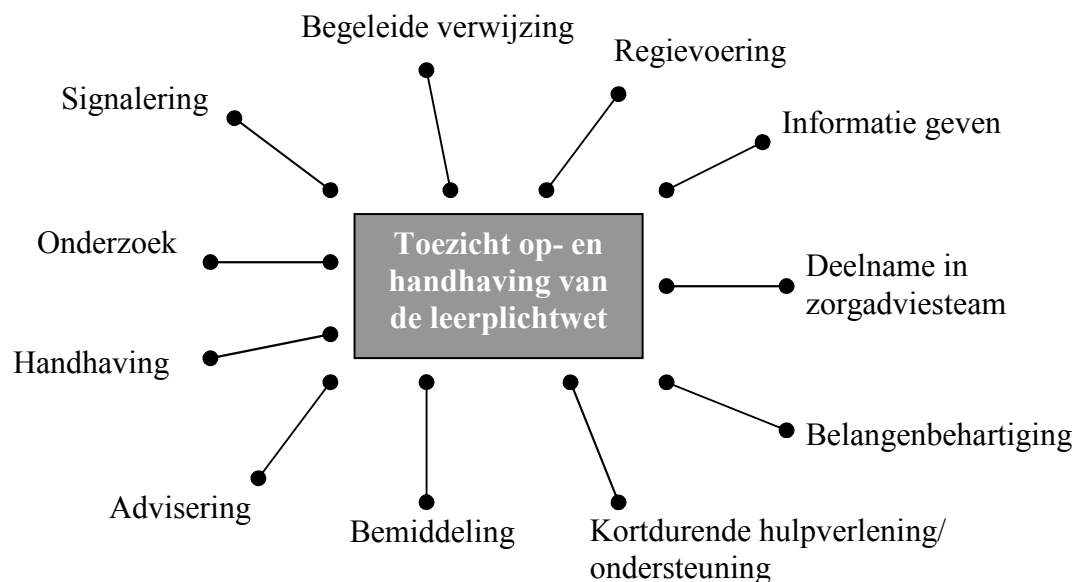
Als de leerling na herhaalde gesprekken en/of waarschuwingsbrieven blijft verzuimen, maakt de leerplichtambtenaar proces-verbaal op.

Een afschrift van het proces-verbaal dat de leerplichtambtenaar naar het Ministerie van Justitie zendt, gaat naar de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming verricht een basisonderzoek naar de gezinssituatie. Soms leidt dat tot het opleggen van een maatregel Hulp en Steun, wat betekent dat de jongere onder toezicht komt te staan van de jeugdreclassering. Doel van het opmaken van pv tegen de jongere is niet zozeer het straffen van de leerling, maar een opening forceren om weer naar school te gaan.

Bij een proces-verbaal luxeverzuim (buiten de schoolvakanties vrije dagen 'nemen') doet de Raad voor de Kinderbescherming geen onderzoek.

De interventies van de leerplichtambtenaren zijn divers en weergegeven in het volgende schema.

Samenvattend overzicht van de interventies

Soorten schoolverzuim

Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als jongeren niet zijn ingeschreven bij een onderwijsinstelling, terwijl zij niet zijn vrijgesteld van deze verplichting. Het gaat om jongeren die als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven, en nog leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn.

Signaal verzuim

Signaal verzuim is verzuim waarbij de leerling en/of zijn ouders niet aan de verplichting hebben voldaan om te zorgen voor geregeld schoolbezoek, terwijl geen vrijstelling van deze verplichting bestaat (Leerplichtwet, artikelen 2, 4, 4a en 4c).

Signaal verzuim kent twee vormen:

- luxe verzuim, verzuim voor extra vakantie buiten de schoolvakantie en
- Signaal verzuim, ongeoorloofd verzuim in de vorm van 'spijbelen'. Dit kan bestaan uit regelmatig te laat komen of een aantal uren of dagen wegblijven tot in uiterste gevallen volledige schoolweigering.

Met de scholen is afgesproken dat gemeld wordt wanneer een leerling begint te verzuimen of regelmatig te laat komt, indien de school weet of vermoedt dat de school zelf geen vat op het verzuim krijgt (sancties van school hebben geen effect).

Om de inzet van leerplicht zo effectief mogelijk te maken wordt de scholen gevraagd om niet te wachten tot de wettelijke termijn van drie aaneengesloten schooldagen of meer dan 16 uur in 4 aaneengesloten weken.

Wanneer er twijfels zijn over de werkelijke oorzaken van het ziekteverzuim is afgesproken dat de schoolarts wordt ingeschakeld en volgt, indien nodig, een gesprek bij leerplicht.

Signaal verzuim

Signaal verzuim is het zorgelijke verzuim van een leerling. Het gaat om leerlingen die structureel verzuimen. Veelvuldig te laat komen is ook een vorm van signaal verzuim. Signaal verzuim kan een voorbode zijn van voortijdig schoolverlaten.

De school meldt via het verzuimloket het verzuim van de leerling. Leerplicht neemt contact op met de school voor een verzuimoverzicht en om te informeren wat school zelf heeft gedaan om het verzuim te doen stoppen en vraagt naar eventuele bijzonderheden van de leerling.

De leerplichtambtenaar nodigt de ouder(s) en leerling binnen twee weken uit voor een gesprek op het stadhuis. Tijdens dit gesprek wordt een analyse gemaakt van het probleem en wordt de reden van het schoolverzuim achterhaald. Er worden mogelijke oplossingen gezocht en afspraken gemaakt met ouders en de leerling. Er kan hulpverlening ingeschakeld worden, zoals het algemeen maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, huisarts of schoolarts. Blijft het schoolverzuim doorgaan en weigeren ouders en/of de jongeren hulp, dan wordt proces-verbaal opgemaakt. Dit kan zowel aan de ouder(s) als aan de jongere van 12 jaar of ouder. Bij een proces-verbaal van een jongere doet de Raad voor de Kinderbescherming altijd een kort onderzoek om een strafadvies te formuleren. Een straf kan verschillende vormen hebben, zoals bijvoorbeeld een jeugdreclasseringmaatregel en/of een leer- of taakstraf.

De signaalmeldingen uit het voortgezet onderwijs vragen vaak intensieve begeleiding. Dit zijn veelal zaken met hulpverlening in het gezin en diverse problemen van zowel de jongere als het gezin. Het kost de leerplichtambtenaar veel tijd om met de verschillende partijen te overleggen en op één lijn te komen.

Is er sprake van structureel te laat komen of een andere vorm van matig signaal verzuim, dan kan in 1ste instantie een proces-verbaal Halt worden opgemaakt. De jongere en ouders worden dan opgeroepen en de jongere krijgt een leer- werkstraf.

Bemiddeling

Een belangrijke taak van leerplicht /RMC is het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Bemiddeling tussen de jongere (en/of ouders) en de school kan hier een bijdrage aan leveren. Regelmatig benaderen ouders leerplicht/RMC rechtstreeks omdat zij in conflict zijn met school en daar niet goed uitkomen of bijvoorbeeld het niet eens zijn met een verwijzing naar speciaal onderwijs. Ook scholen nemen geregeld contact op met leerplicht om advies te vragen bij een conflictsituatie met ouders, over gedragsproblemen van leerlingen of over procedures van schorsing en verwijdering.

Bijlage 2

RMC / Voorkomen van voortijdig schoolverlaten

Het RMC Westelijk Weidegebied Utrecht

De RMC-wet regelt de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten. De vijf gemeenten Woerden, Oudewater, Montfoort, De Ronde Venen (vanaf 1-1-2011 inclusief Abcoude) en Stichtse Vecht (tot 1-1-2011 Maarssen, Breukelen en Loenen) vormen samen subregio Westelijk Weidegebied Utrecht (WWU). Woerden is coördinatiegemeente voor het RMC voor de subregio Westelijk Weidegebied. Deze subregio maakt deel uit van RMC regio 19 met Utrecht als contactgemeente. Er zijn 39 RMC regio's in Nederland.

RMC-wet tegen voortijdig schoolverlaten

De RMC -wet is de basis voor het gemeentelijk beleid als het gaat om het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. De RMC-wet bepaalt dat gemeenten alle voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar moeten registreren en dat ze zich moeten inspannen om deze voortijdige schoolverlaters terug te laten keren in het onderwijs, zodat ze alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

De RMC-wet verplicht de gemeente tot het opzetten van een regionaal netwerk van ketenpartners en stelt de gemeente verantwoordelijk voor een registratiesysteem voor meldingen van voortijdig schoolverlaters.

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie (diploma vwo/havo/mbo2) is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een kans te maken op duurzaam werk op de arbeidsmarkt.

Activiteiten RMC

De opleidingsadviseur/leerplichtambtenaar MBO is het eerste aanspreekpunt bij de gemeente voor de ROC's als het gaat om verzuim, consultatie, bemiddeling en (dreigend) voortijdig schoolverlaten. Het begeleiden van jongeren die de opleiding voortijdig (dreigen te) verlaten zonder startkwalificatie is een hoofdtaak.

De meeste kwalificatieplichtigen zitten op het MBO. De contactpersonen van de opleiding nemen contact op met de gemeente maar het komt ook regelmatig voor dat ouders en leerlingen bellen of mailen. Ook hulpverleners zoeken contact om te overleggen.

Er is een verzuimprotocol met de ROC's met afspraken over het oppakken van verzuimmeldingen. Leerlingen worden uitgenodigd voor een gesprek om de aard van het verzuim te achterhalen. De eerste keer krijgen jongeren een waarschuwing. De zwaarte van de waarschuwing is afhankelijk van de problematiek.

De gemeente benadert voortijdig schoolverlaters actief door hen brieven te sturen en op huisbezoek te gaan. Indien een telefoonnummer of e-mail bekend is, worden de jongeren gebeld en/of gemaïld. Afhankelijk van de motivatie en/of problematiek worden jongeren uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek.

Bijlage 3

Uitleg vrijstellingen

De leerplichtambtenaar kan vrijstellingen van de leerplicht verlenen op grond van de volgende wetsartikelen:

Artikel 11 van de Leerplichtwet

Artikel 11d. Dit artikel wordt door de leerplichtambtenaar gebruikt voor beroep op vrijstelling van geregeld schoolbezoek voor jongeren wegens ziekte. Bijvoorbeeld jongeren die voor een periode zijn opgenomen of een deel van de schooltijd een behandeling volgen.

Artikel 11g. Jongeren die door ander gewichtige omstandigheden verhinderd zijn de school te bezoeken. Er wordt alleen vrijstelling verleend als het gaat om omstandigheden die buiten de wil en invloed van de ouders en/of jongeren liggen. De directeur van de school beslist over aanvragen tot 10 schooldagen per schooljaar. Voor meer dan 10 schooldagen beslist de leerplichtambtenaar.

Artikel 15 van de Leerplichtwet

Op grond van bijzondere omstandigheden kan voor kwalificatieplichtigen vrijstelling gegeven worden voor inschrijving aan een school/instelling, als wordt aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

Artikel 3a en 3b van de Leerplichtwet

Het is niet alle jongeren gegeven in het gangbare onderwijs traject een startkwalificatie te halen. Voor hen kan vervangende leerplicht of een speciaal traject een mogelijkheid zijn om het zicht op een startkwalificatie te houden. In de artikelen 3a en 3b van de Leerplichtwet is de vervangende leerplicht voor 14-, 15- en 16-jarigen geregeld.

Artikel 5 lid a van de Leerplichtwet

Als de jongere op grond van lichamelijke of psychische gronden niet geschikt geacht wordt om tot een school /onderwijsinstelling te worden toegelaten.

Artikel 5 lid b van de Leerplichtwet

Als de ouders bezwaar maken tegen de richting van het onderwijs van alle scholen binnen een redelijke afstand van de woning.

Artikel 5 lid c van de Leerplichtwet

Als de jongere als leerling staat ingeschreven op een school buiten Nederland en deze school geregeld bezoekt.